Llanstephan l

t. 102
1. henny er rodes y wyrda ae kyghorwyr kyghor yda6 rody yty y | 6erch
2. ae teyrnas kenthy. Ac o kyt!kyghor e | brennyn ar gwyrda ed ellyg-/
3. hassant wy 6yfy y 6ynegy yty henny. Ac o | mynny dy6ot y | gyt a my6y
4. henny oll a | keffy. ac y | gyt a | henny o amylder e6r ac aryant enys pry-/
5. deyn ae marchogyon ae gwyr emlad e | gelly kaffael arglwydyaeth
6. er holl 6yt gwedy e | gorescynhyc \1\ er amherodryon. O enys prydeyn e
7. gorescynn6s c6stennyn de kar ty r6uey \2\ a | llawer ereyll.
8. Ac ena esef a | gwnaeth maxen o kyghor me6ryc kychwyn parth
9. ac enys prydeyn. ac ar | y fford en mynet gorescyn keyryd freync
10. a | gwnaeth a | chyn6lla6 e6r ac aryant llawer a | marchyon \3\ amyl a | kyn-/
11. n6ll6s atta6. Ac odyna e | kychynn6s racda6 ar e | mor a | doethant y
12. norhant6n y tyr enys prydeyn. Ac ena pan kygle6 e6daf e6 dyscyn-/
13. n6 en | y gwlat ef e | llw ma6r h6nn6 o6yn ma6r a aeth arna6 te-/
14. byg6 e mae gelynyon oedynt. Ac ena gal6 kynan meyryada6c \4\
15. y ney a | gwnaeth atta6. ac erchy yda6 kyn6lla6 holl lw enys pry/
16. deyn atta6 a | mynet en e6 herbyn. Ac ena gwedy dy6ot pa6b y | gyt
17. e | kychwynn6s kynan en e6 blaen parth ar lle ed oed maxen ae
18. ny6er ente6. en e6 pebylle6. Ac ena gwedy gwybot o!hona6 bot
19. e | llw ma6r h6nn6 en dy6ot go6al mwyhaf en e | byt a | wu arnaw.
20. Ac esef acha6s oed o6yn oed kantha<6> amylhet e | gwyr ac e6 glewhet
21. ac nat edoed en tebyg6 kaffael 6n gobeyth hed6ch kanth6nt. Ac
22. ena gal6 a | or6c maxen attaw me6ryc a hynafgwyr y | gyt ac ef a
23. ena kymryt kyghor pa peth a | gwneynt en erbyn henny. Ac ena
24. e | dywa6t me6ryc. Nyt oes le arglwyd ep ef y emlad ar gwyr
25. racc6 kanys nyt yr emlad ac wynt e doetham ema. Namyn erchy
26. kyghreyr essyd ya6n 6d6nt a llety a hed6ch kanys en hed6ch
27. e | doetham ny. A | dywedyn en bot en kennade6 y | gan amherodryo[.] \5\
28. r6ueyn a | negesse6 kenhym ar e6daf. ac en gall doeth twyll6n
29. wynt eny wyppom ny med6l e | brenyn ae ewyllys. Ac ena ryng6
30. bod y pa6b a | gwnaeth e | kyghor h6nn6. ac ena dethol de6dec wyr a
31. gwnaethant en kennade6 ar kynan a cheyg olywyd en llaw pob [..] \6\
32. onad6nt. Ac ena pan weles e brytanyeyt e | gwyr anryded6s henny//

t. 103
1. ac olywyden en e6 llaw en arwyd kennade6 ky6ody a or6gant en e6 her-/
2. byn en anryded6s. Ac en e | lle mal e | de6ant rac bron kynan y annerch
3. a | gwnaethant ef o pleyt er amherodryon ar sened. Ac ena dywedwyt
4. a | gwnaethant bot negesse6 kanth6nt ar e6daf y | gan er amherodron. Ac
5. ena e dywad6t \7\ kynan. Pa acha6s e | mae e | ssa6l ny6er hon y | gyt ac
6. ef. nyt tebyc henny y kerdet kennade6 namyn y elynyon a | 6ynnynt
7. gorescyn e | wlat. Ac ena e dywedassant e kennade6. nyt tec ac nyt | gwe-/
8. d6s kerdet gwr kymeynt a | h6nn6 ac | echedyc kytemdeythyon y | gyt
9. ac ef. kanys en ll6ossa6c e | mae de6a6t kan wyr | r6ueyn kerdet y | e6
10. negesse6. rac ky6ar6ot kewylyd ac at6yd ac wynt y | gan e6 dykasso-/
11. gyon. Tagnhe6ed a emdygant. tagnhe6ed a | geyssyant. er hyn essyd arwyd
12. yr pan dyscynnassam ny ar e | tyr h6n ar dayar ny gwnaetham dym kam
13. y | nep ny gwnaetham treys ar nep. namyn pob peth or a | wu reyt yr
14. en aryant y prynn6 megys gwyr a arwedo hed6ch kanth6nt. Ac
15. ena 6al ed oed kynan medylya6 pa peth a | gwneley ae hed6ch ae
16. ente6 ry6el6 dynessa6 a | or6c karada6c tewyssa6c kernyw ar gwyr-/
17. da ereyll y | gyt ac ef a | chet bey dr6c kan kynan rody kygreyr yr
18. gwyr a | gwnaethpwyt. a | dwyn maxen y | gyt ac wynt hyt e \8\ ll6n-/
19. deyn ar e6daf. a | datkan6 yda6 en k6byl e6 kerdet.

20. Ac ena nessa6 a | or6c karada6c tewyssa6c kernyw a | chymryt me6-/
21. ryc y | 6ap y | gyt ac ef a | dy6ot a | gwyrda e | teyrnas y | gyt ac ef hyt
22. rac bron e brenyn a | dywedwyt 6al hyn 6rtha6. Arglwyd ep ef llyma
23. er hyn a | dam6neyst ty o hyr amser ar hyn a ryghey 6od yr nep oed
24. ffydla6n yty gwedy re kanhyad6 o dyw yt henny. Ty a | emkoghoreyst
25. gyn \9\ pa ff6n6t e | ll6nyeth6t ty de ky6oeth gwedy ty. kanys hen oed6t
26. ty a chla6us. Ac ena rey oth wyrda a | kyghores yt rody coron e | 6ren-/
27. hynyaeth y kynan de ney. a | rody helen de 6erch yr ky6oetha6c o
28. wlat arall ac eyr ac aryant en amyl kenthy. Ereyll a kyghores
29. yt rody de 6erch y 6n o dyledogyon r6ueyn a choron e | teyrnas
30. y | gyt a | hy. ac e6elly e tebygynt kaffael hed6ch tragywyda6l os
31. o r6ueyn ed amffynnyt \10\ wynt. llyma weythyon dyw gwedy
32. an6on yt hyt eman er hyn ed oed6t en | y dam6na6. gwr bonhedyc//

t. 104
1. dyleda6c o amherodron r6ueyn a br!enhyned enys prydeyn.
2. ac om kyghor | y de | 6erch a rody ty yda6 ef. Ac o g6rthody
3. ty henny pa delyet essyd yty ar enys prydeyn mwy noc yda6
4. ente6. ney yw y c6stennyn wyr coel en brenyn ny e | gwr ny al-/
5. lassam ny y gwad6 o wyr delyet na bey 6renhynes arnam ny
6. Ac ena gwedy dywedwyt o karadawc er amadra6d h6nn6 bot
7. 6rth y kyghor a | or6c e6daf ac en e | lle rody y 6erch yda6 a theyr-/
8. nas enys prydeyn kenthy. Ac ena en e lle pan gweles kynan
9. me6ryada6c henny llydya6 a | or6c ac en e | lle ada6 e | llys a | mynet hyt
10. e gogled a | chyn6lla6 llw ma6r atta6 6rth ry6el6 ar 6axen.
11. Ac ena gwedy kyn6lla6 llw ma6r atta6 e | doeth trwy h6myr
12. ac anreythya6 e | gwladoed o pob parth ydy. Ac ena gwedy
13. dywedwyt y 6axen henny kyn6lla6 a | gwnaeth ente6 y lw
14. a | mynet en | y erbyn ef ac emlad ac ef a | gor6ot arnaw. ac yr hen-/
15. ny eyssyoes ny pheydyws kynan ae ry6el namy \11\ kyweyrya6
16. y 6ydynoed eylchwyl ac anreythya6 e | gwladoed 6al kynt. Gwey-/
17. thye6 e | gor6ydey 6axen. Gweythye6 ereyll ed emchweley hep 6n
18. 6ud6oglyaeth. Ac or dywed gwedy gwne6th6r o | pob 6n ona-/
19. d6nt kollet oy gylyd. trwy ew kyt ketemdeythyon e | kymodassant.
20. Ac ena em pen e | pym blyned syberwyt a | kymyrth maxen
21. o tra chy6oeth amylder e6r ac aryant. a | doey yda6. a | phara-/
22. toy llynghes a gwnaeth a chyn6lla6 holl 6archogyon enys pry-/
23. deyn a | or6c a | mynn6 gorescyn ffreync. Ac wrth henny ed aeth en
24. kyntaf hyt en llyda6. e | gwlat a elwyr ar a6rhon brytaen 6ecchan
25. ac emlad ar pobyl oed ena o | ffreync en kyntaf. Ac esef a | gwnaeth
26. e | ffreync ena a hymbalt en tewyssa6c amad6nt dy6ot en | y er-/
27. byn ac emlad ac ef. Ac ena en e | dyd h6nn6 e | llas hymbalt e6
28. tewyssa6c a | pymthec myl oe wyr en er 6ndyd. Ac ena gwedy
29. gwne6th6r e | 6eynt aer6a honno onad6nt dyr6a6r lewenyd
30. a kymyrth maxen enda6 kanys gwydyat bot en ha6d gorescyn
31. e | gwlat gwedy re lad e | sa6l honno oe marchogyon. a | galw
32. kynan a | gwnaeth atta6 ac a | dan chwerthyn e | dywa6t 6rtha6//

t. 105
1. er emadra6d h6n adan chwerthyn. a | henny ar neyllt6
2. odyeythyr e | ny6ero!ed. llyma ep ef 6n or gwladoed gore6
3. en ffreync gwedy y gorescyn o!honam ny. llyma ynny gobeyth ar
4. kaffael er ranne6 ereyll ohoney bryssywn weythyon y kymryt e
5. dynassoed ar kestyll kyn mynet e | chwedyl ac ehedec at hyt e | gwladoed
6. a chyn6lla6 onad6nt er holl pobloed en en herbyn ac emlad a | ny.
7. Ac o gall6n ny kynnal e | gwlat hon kenhym ny nyt oes pedr6s

8. kenhyf gall6 kaffael holl ffreync en k6byl 6rth en medyant. Ac 6rth
9. henny na 6yt edy6ar kenhyt kanhyad6 enys prydeyn y my ket bey
10. gobeyth yty arney hy. kanys pa beth bynnac a | kolleysty eno my
11. ae hynyllaf yty ema. My ath gwnaf en 6renhyn ar e | gwlat
12. hon eman a hon a 6yd eyl enys prydeyn ynny gwedy henny kanys
13. my a | 6ynnaf en llwys dystryw e | kenedyl hon ohoney ae llenwy
14. o an kenedyl n6h6neyn. dayar ffrwythla6n ew hon megys e
15. gwelyr y my o yde6. ac a6onyd a | physca6t amyl end6nt koedyd
16. tec amyl endy ac nyt ha6d e | credaf bot dayar a | 6o hygarach nac
17. a | 6o ffrwythlonach no hy. Ac ena sef a | gwnaeth kynan est6ng
18. y pen. a dyol6ch yda6 en 6a6r. ac ada6 ffydlonder yda6 en | tra-/
19. gywyda6l a | gwrogaeth dyan!wadal.
20. Ac ena bydyna6 e6 llw a | gwnaethant a | mynet hyt en rod6m
21. ar dynas h6nn6 ar kaer a | ka6ssant en er 6n | dyd. Ac ena gwe-/
22. dy clybot em pob lle cre6londer gwyr r6ueyn ar brytanyeyt
23. ffo a | gwnaey pa6b or gwyr ac ada6 e6 gwraged ac e6 meybyon.
24. ac ada6 e | keyryd ar kestyll en agoret yr brytanyeyt en ryd. Ac
25. esef a | gwnaey e brytanyeyt em pob lle e | delynt llad e | gwyr en
26. llwyr ac arbet e | gwraged. Ac ena gwedy dar6ot 6d6nt gor-/
27. escyn pob lle or wlat kadarnha6 e | keyryd ar kestyll o 6archo-/
28. gyon enys prydeyn. a gwne6th6r kestyll en e | lle gwelynt
29. bot en reyt 6rth6nt. en amra6ael leoed. Ac ena gwedy kly-/
30. bot cre6londer maxen em pob lle. dyr6a6r o6yn racda6 hep
31. obeyth en e | byt oc e6 heneyt. Ac ena o | pob lle ffo a gwnaey
32. e | tewyssogyon ar brenhyned yr kestyll ac yr lle kyntaf//

t. 106
1. e | keffynt kedernyt y emdyffryt racd6nt. Ac 6rth henny gle6-/
2. der ma6r a | kymyrth maxen eda6 \12\ o acha6s henny. ac achwa-/
3. neg6 y lw ae ny6er kan rody 6d6nt e6r ac aryant en dytla6t.
4. Ac ena kymeynt o lw a kynn6ll6s atta6 ac e | tebygey 6ot
5. en dygayn yda6 y orescyn ffreync en holla6l. Ac eyssyoes
6. annot henny a | gwnaeth eny darwu yda6 hedych6 e | gwlat
7. honno. ae llenwy or brytanyeyt. Ac ena gwys a | ellygh6s hyt
8. en enys prydeyn ac erchy an6on atta6 kant myl or plwyf ysel
9. ac y | gyt a | henny. dec myl ar r6geyn o 6archogyon ar6a6c
10. y e6 kad6 ac y e6 hamdyffyn en e | gwlat honno. Ac ena gwedy
11. dy6ot hynny oll atta6 e6 rann6 a | gwnaeth ar hyt e | gwlat
12. 6d6nt en ky6ya6n. ac gwne6th6r eyl enys prydeyn o honno.
13. ac ena y | rody y kynan meyryada6c. Ac ena e | kychwynn6s ente6
14. maxen ae lw hyt en ffreync ac emlad ae gorescyn a | gwnaeth
15. holl ffreync a holl germanya. ac em pob emlad kaffael b6d6-/
16. golyaeth. Ac ena e | gossodes kadeyr y teyrnas en e | dynas a | elwyr
17. tre6erys. ac odyna emlad ar de6 amhera6dyr. sef oed er rey
18. henny. Gratyan. a 6alentynyan. a llad e | neyll onad6nt a dyhol
19. e llall y emdeyth or r6ueyn ae dyky6oethy ae orescyn.
20. Ac en er amser h6nn6 eyssyoes ed oed gwyr ffreync a | gwyr
21. llyda6 a gwasgwyn en ry6el6 ar kynan ac ar e | bry-/
22. tanyeyt a | oed y | gyt ac ef en wastat. Ac ente6 eysyssyoes en g6r-/
23. thwyneb6 6d6nt wy en 6ra6 \13\ ffynedyc ac en tal6 aer6a en
24. erbyn y | gylyd 6d6nt. Ac ena gwedy gor6ot o kynan arna-/
25. d6nt. sef a | gwnaeth mynn6 rody gwraged oy kyt!6archogy-/
26. on ef megys e | keffynt plant onad6nt trwy er rey e | gellynt
27. kynhal e | gwlat honno en tragywyda6l. Ac hyt na bey nep
28. kymysc en e | byt 6d6nt wy ar ffreync. sef a | gwnaeth an6on
29. kennade6 hyt en enys prydeyn ar d6na6t brenyn kernyw

30. e | gwr a | dothoed en | ol karada6c | y 6ra6t en 6renyn. y erchy
31. yda6 ef k6ppla6 e | neges hon a \14\ | gwne6th6r. kanys ky6o-/
32. etha6c oed ef. ac yda6 he6yt e gorchmynnassey Maxen//

t. 107
1. yda6 llywodraeth enys prydeyn. hyt tra adoed ente6 y gwne6th6r
2. y negesse6. A merch oed y d6na6t anry6ed y theg6ch ae | phryt. a
3. honno ed oed kynan en | y char6 en wuyhaf or byt ac en | y herchy en
4. gwreycca yda6 eh6nan.
5. Ac ena pan gweles d6na6t kennade6 kynan ae negesse6
6. da wu kantha6 a | llawen a | chyn6lla6 a | gwnaeth o pob gwlat
7. en enys prydeyn 6n myl ar | dec o 6erchet bonedygyon a dyledogyon
8. er enys hon. Ac y | gyt a | henny o 6erchet meybyon eyllyon try 6geyn
9. myl a | erchys e6 kyn6lla6 ar hyt enys prydeyn ac e6 dwyn oll
10. henny hyt en ll6ndeyn. a dwyn llonghe6 o pob pob \15\ porthloed hyt
11. eno 6rth hebr6ng e | gwraged henny hyt en llyda6 ar e | gwyr
12. re | dywedassam ny wuchot. A henny ket bey da kan lawer o/
13. nad6nt henny. ed oed lawer ereyl \16\ onad6nt a | oed dr6c kanth6nt
14. ada6 e6 gwlat ac e6 kenedyl. ac ereyll onad6nt a | dewyssynt kad6
15. e6 dyweyrdeb ac e6 gwerynda6t em blaen kaffael ky6oeth ar
16. e wed honno. Ac ena gwedy dy6ot e | llonghe6 a bot pob peth en
17. para6t kychwyn a | or6gant ar hyt temys hyt e | mor. a cherdet rac-/
18. d6nt hyt en agos y | traeth llydaw. e ky6odes e | gwynt gwrthwy-/
19. nep en e6 herbyn a | gwascar6 e6 llonghe6 a body llawer onad6nt.
20. Ac ereyll onad6nt a wury6t em plyth estra6n kenedloed a rey a \17\ o/
21. nad6nt a las ac ereyll a karcharwyt. kanys em plyth escym6n lw
22. Gwynwas a Melwas. E gwyr henny a daroed y gratyan6s a 6alen-/
23. tynyan6s dy6ot y ry6el6 ar 6ortyr a | germanya a | dyr6a6r lyng-/
24. hes kanth6nt. Ac esef oed Gwynwas brenyn h6na6t. a Melwas oed
25. brenyn peyttaw. ar rey henny a ky6arwu a<r> | morynnyon henny
26. ac en e | lle mynn6 kydya6 ac wynt gwedy gwelet onad6nt e6
27. teket. Ac ena gwedy na mynn6s e | morynnyon henny kyt!d6una6
28. ac wynt. esef a | gwnaethant e6 | merthyr6 en k6byl. or bradwyr
29. henny. ac e6 llad hep 6n gohyr. Ac ena en e | lle gwedy clybot or es-/
30. cymm6nedygyon tewyssogyon henny ada6 enys prydeyn hep nep
31. kadarn nac o 6archogyon nac o wyr dewr en dyffeyth. en e | lle
32. bryssyaw a | gwnaethant parth ac eno a | chyn6lla6 gwyr enyssed//

t. 108
1. en e6 kylch en porth 6d6nt a dyscynn6 en e | gogled ac anreythya6
2. e | gwladoed a edewssyt hep kedernyt en e6 gwarchad6. a llad e | pobyl
3. ergrnnedyc lesc. kanys maxen megys e dywetpwyt wuchot a
4. d6gassey kantha6 e | marchogyon ar emladwyr ar gweyssyon
5. ye6eync dewr. ar byleynll6 llesc a re | adawssey. Ac ena gwedy
6. clybot o 6axen henny ed an6ones ente6 Gratian lla6 rodyat a
7. dwy leng o wyr ar6a6c y | gyt ac | ef en porth yr brytanyeyt ac y | e6
8. hamdyffyn. Ac en e | lle gwedy e6 dy6ot yr enys emlad a | gwnae-/
9. thant ar gelynyon. ac gwne6th6r aer6 \18\ wychyr ac e6 ffo hyt
10. en ywerdon. Ac ena en er amser h6nn6 e | llas Maxen en r6ue-/
11. yn y | gan kytemdeythyon Gratian. Ar brytanyeyt a | d6gassey
12. y | gyt ac ef a | las ac a | gwascarwyt. Ar rey dyeghys onad6nt a
13. doethant hyt en llyda6.
14. Ac ena pan kygle6 Gratyan lla6 | rodyat henny re lad maxen
15. en r6ueyn e kymyrth ente6 coron e | teyrnas a | brenhynya-/
16. eth enys prydeyn yda6 eh6n. Ac gwedy henny kymeynt o cre6-/
17. londer a | kymyrth enda6. ac eny emkyn6ll6s e | brytanyeyt ac em/

18. 6ydyna6 a dwyn kyrch am | y | pen ae lad. Ac ena pan kygle6 e | ge-/
19. lynyon a | ffoassey ywerdon re lad Gratian. em!kyn6lla6 o pob lle
20. a | gwnaethant o (w)ywerdon a | chyn6lla6 er escottyeyt. a | gwyr dacia
21. a | gwyr llychlyn y | gyt ac wynt a | dy6ot hyt er enys hon ac anreythy-/
22. aw er enys hon o | tan a hayarn or mor pwy gylyd. Ac ena en e | lle
23. an6on a | or6gant hyt en r6ueyn y erchy an6on gwyr y e6
24. hamdyffyn ac ada6 onad6nt tragywyda6l darestyghedygaeth y wyr
25. r6ueyn o | henny o | delynt y 6rthlad e6 gelynyon y | 6rth6nt. Ac en
26. e | lle e | rodet lleng o wyr 6d6nt. Ar rey henny gwedy kaffael ona-/
27. d6nt dy6ot a | gwnaethant yr tyr a | gwne6th6r dyr6a6r dyr6a6r \19\
28. aer6a or gelynyon. ac e6 gyrry ar ffo o holl ter6yne6 enys pry-/
29. deyn a | rydha6 e | plwyf kywarssanghedyc y | gan e6 gelynyon. Ac
30. ena ed archyssant adeylat m6r er r6ng dey6yr ar gogled or mor
31. pwy gylyd y attael r6thyr e6 gelynyon eny 6ey henny en am-/
32. dyffyn yr kywda6twyr. ac en o6yn ac ar6thred yr gelynyon.//

t. 109
1. Ac en er amser hynn6 ne6 re | daroed anreythya6 e | gogled en llwyr
2. o 6ynych kyrche6 estra6n kenedyl am y phen. Ac ena e | kyn6ll6t
3. kyffredyn tre6l ac e | gwnaethpwyt e | m6r.
4. Ac ena e | mynegys gwyr rwueyn yr brytanyeyt na ellynt
5. wy a 6ey hwy no henny dyodef llawur trost6nt en kerdet
6. fford hyr trost6nt ar 6or ac ar tyr. ac na doeynt en 6ynychach
7. no henny y kymryt blynder ac emlad en e6 hamdyn \20\ ac wynt ac
8. e6 gwlat. nam kymerynt eh6neynt \21\ dysc ar ar6e6 ac enlad
9. y amdyffyn e6 gwlat ac e6 gwraged ac e6 meybyon ac ew
10. da. ac e6 bwuched er hyn oed wuy no henny oll. Ac ena erchy
11. a | gwnaethant kyn6lla6 pa6b or a | oed emladwr a | gwr ye6anc
12. en enys prydeyn attad6nt hyt en ll6ndeyn kanys odyna e ky-/
13. chwynnynt wy parth ar r6ueyn. Ac ena gwedy dy6ot pa6b
14. y gyt eno ed erchyt y k6helyn archescop ll6ndeyn pregeth6
15. 6d6nt. Ac 6al hyn e | dechrewys | ente6 y amadra6d.
16. Gwyrda ep ef pan erchyt o arch e tewyssogyon pregeth6 y
17. chwy mwy y dyly6n wuylaw no dywedwyt en wuchel.
18. Trwan ew kenhyf er emdy6edy ar gwander ar re | damweynn6s
19. ywuchwy or pan anreythyws Maxen er enys hon oe marcho-/
20. gyon ae gweyssyon yeweync. ae hymladwyr. ac nat oes ohona6ch
21. chwythe6 namyn plwyf agky6rwys ac emlad ac ny wuyr dym
22. 6rth emlad namyn negesse6 ky6newyt6ae6. a dywyllya6 e
23. dayar. a | phan doeth ech gelynyon e kymellassant arna6ch ada6
24. ech ky6oeth ac ech da megys de6eyt ar ky6eylyorn hep 6ugeyl 6rthynt
25. pan deley e | bleydye6 en e6 plyth. 6rth henny pa | hyt e | byd6ch lesc
26. chwy. pa hyt e keyssy6ch gwyr r6ueyn en 6n gobeyth ywch.
27. Ne6t edy6ar kan wyr r6ueyn llawurya6 en wastat (mor a)
28. en kerdet mor a | thyr ac en emlad trossoch ac estra6n kenedloed
29. kynt e | made6ant ac e dylyssant ywchwy ech gwlat ac ech
30. teyrget \22\ noc e | kymerant blynder pellach trossoch.
31. Ac ena gwedy dar6ot y k6helyn dywedwyt er amadrodyon
32. hyn a llawer he6yt en achwanec y henny ed edewys gwyr

t. 110
1. r6ueyn dysc 6d6nt ar gwne6th6r ar6e6. ac erchy 6d6nt gwne6-/
2. th6r tyroed 6uchel en porth6aew e | dyscynney llonghe6 e6 gelyny-/
3. on end6nt y | dyffryt e | gwlat racd6nt. Ac eyssyoes ha6s ew gwne6-/
4. th6r eheba6c or barc6ttan. noget en dyssy!6yt gwne6th6r doeth
5. dyscedyc or byleyn. A | phwy bynnac a | rodo dysc ma6r yda6 kynthe-/

6. byc ew yr nep a gwascarey mereryt a | dan traet e | moch. Ac ena
7. gwedy kychwyn gwyr r6ueyn y emdeyth ac emada6 ar enys hon
8. hep 6ynn6 dy6ot ydy trache6yn. en e lle Gwynwas
9. a melwas a emchwelassant oc ew llonghe6 yr tyr
10. a llawer o 6ydynoed kanth6nt or gwuydyl. ar ffycteyt. ar escot-/
11. yeyt a | gwyr llychlyn. a | gwyr dacya. ac en e | lle gorescyn er alban
12. hyt e | m6r. Ac gwedy gwybot or gelynyon henny (e)mynet gwyr
13. r6ueyn y emdeyth ac nat emchwelynt trach e6 ke6yn ehofnach
14. e | dystrywassant er enys ae hanreythyaw a | llad y pobyl lesc oed
15. endy hep gwne6th6r 6n tr6gared ac wynt. Ac 6rth henny ed
16. an6onassant kennade6 ac escry6enne6 hyt en r6ueyn hyt ar
17. agyty6s amhera6dyr ar amadra6d h6n end6nt.
18. Poenedyc pobyl enys prydeyn en an6on e6 kwyn6an ar
19. agyty6s amhera6dyr r6ueyn. ac en e | lle. e | mor essyd en en
20. kymhell ar torr en gelynyon. ac en gelynyon en en kymhell yr
21. mor. ac nyt oes yn namyn 6n o | de6 aghe6 ae en llad ar e | tyr
22. ae ente6 en body or mor. ac yr henny ny cha6ssannt 6n gwaret
23. nac 6n kanhwrthwy y gan wyr r6ueyn na thr6anha6 6rth6nt
24. namyn dy6ot e6 kennade6 a | nac kanth6nt trach e6 ke6yn.
25. Ac ena kymryt kyghor eylweyth a | gwnaethant. Sef a ka6ssant
26. en ew kyghor mynet k6helyn archescop ll6ndeyn hyt
27. em brytaen 6echan en \23\ hon a | elwyr llyda6 y keyssyaw nerth
28. y gan e6 kyt!6rodyr odyno. Ac en er amser h6nn6 ed oed ald6ur
29. en 6renyn en llyda6 pedweryd gwr gwedy kynan. e | gwr
30. a | rodassey 6axen e | gwlat honno en kyntaf yda6 megys e
31. dywetpwyt wuchot. A | phan gweles e brenyn e | person an-/
32. ryded6s h6nn6 y erbynnyeyt a | or6c yda6 gan er anryded a
dylyey//

t. 111

1. a gwedy henny go6yn yda6 estyr y | neges. Ac ena e dywa6t k6he-/
2. lyn 6rtha6 6al | hyn. Dyga6n ew amlyket yth 6onhed ty ac y | gyt a
3. henny wylaw a dele6t o waranda6 e | tr6eny essyd ar e | brytanyeyt
4. de kenedyl ty yr pan espeylyws maxen enys prydeyn oe marchogyon
5. ac y gossodes en e | teyrnas ed wyt ty en | y med6 a gwyn y 6yt a | gweles
6. y med6 ohona6t en hed6ch. Gwedy henny e ky6odassant en en erbyn
7. gwyr er enyssed en en kylch ac anreythyaw er enys oed la6n o
8. e6r ac aryant a phob da hyt nat ada6ssant dym endy
9. eythyr e | nep a allo empborth ar wyt hely a | chyc
10. any6eylyeyt. Ac ny bw 6n gwr ky6oetha6c ne6 emlad6r da a | alley
11. g6rthwyneb6 6d6nt. Gwyr r6ueyn re deryw 6d6nt blyna6 hyt
12. na da6 nep onad6nt pellach y an amdyffyn. Ac 6rth henny kanyt
13. oes ynny lle arall e keyssyom ny na | phorth na nerth e kyrchassam ny
14. ar te tr6gared ty y keyssya6 porth a | nerth a chanh6rthwy y kenhyt
15. ty. kanys ty essyd dyleda6c ar amdyffyn teyrnas enys prydeyn. y | gan
16. estra6n kenedloed. Pwy a | dely en well no thyty kaffael coron c6ste-/
17. nyn a maxen. kanys te hentade6 ath gorhentade6 a wuant bre-/
18. nhyned arney. Ac 6rth henny parota ty de lyghes a | debre y gyt a
19. my6y a chymer teyrnas enys prydeyn kanys my ae rodaf yth
20. law hy. Ac ena e dywa6t ald6ur 6rtha6 ente6. Ef a | wu amser
21. ep ef e | kymer6n y teyrnas enys prydeyn pey et 6ey a | rodey ym.
22. Ny thebygaf en e | byt dayar a 6ey ffrwythlonach no hy tra kaffat
23. hed6ch endy. Ac weythyon nyt edyw e6elly dyreydy a | drycdam-/
24. weynnyew a ky6eryw a hy megys e | mae kas ac ymy ac y tewys-/
25. sogyon ereyll. ac em blaen pob peth arglwydyaeth gwyr r6ue-/
26. yn ae hargywed6s en e | 6eynt honno hyt na eyll nep kaffael he-/

27. d6ch endy megys na gorffo arna6 arweyn beych keythywet
28. a cholly y | redyt. Pa dyn kymen ny bey gwell kantha6 kaffael ky-/
29. 6oeth bychan en ryd noget kaffael gol6t enys prydeyn a | dan
30. keythywet. E gwlat 6echan a | gwely ty ema ym llaw y hon-/
31. no a 6edaf | y en hed6c \24\ hep talw gwassanaet \25\ na cheythywet
32. y nep o!honey. Ac 6rth henny e | mae dewyssach kenhyf | ynhe6//

t. 83 (t. 112)
1. hyhy kan redyt. Ac eyssyoes kanys 6e hentade6 am gorhentade6 a
2. wu eyd6nt er enys a | dywedy ty. my a | rodaf yt c6stenyn 6e mra6t
3. a | dwy myl o 6archogyon y | gyt ac ef y rydha6 de gwlat ty y kan
4. estra6<n> kenedyl os dyw ae kanhyatta yda6. E | mae ymy bra6t a | el-/
5. wyr or enw gwr essyd clot6a6r em mylwryaeth a champe6 ere-/
6. yll da h6nn6 a | rodaf | y y ty a henny o 6archogyonn \26\ y | gyt ac ef o byd
7. teylwng kenhyt ty y kymryt. Eyryf a | 6o mwy no h6nn6 nys
8. adawaf kanys pe6nydya6l byg6th essyd arnaf kan e | ffreync. Ac
9. ena breyd wu yr brenyn kaffael gorffen y amadra6d pan rodes
10. er archescop llawer o dyol6ch. Ac ena en e | lle galw a gwnaeth-/
11. pwyt c6stenyn yr lle. e | dywa6t c6helyn archescop. cryst a orchy-/
12. 6ycca. cryst a gwledycha. cryst a | or6yd. llyma brenyn enys pryde-/
13. yn dyffeyth cryst ae kanwrthwyo. llyma en amdyffyn ny. llyma
14. en gobeyth ny ac en llewenyd ny. Ac ena en e | lle hep ohyr parattoy e
15. e \27\ | llynghes a | gwnaethpwyt a dethol e | marchogyon ac e6 rody y | k6helyn.
16. Ac ena gwedy bot en para6t pob peth kychwyn a | gwnaethant
17. ar e | mor a | dyscynn6 em porth totneys a | or6gant. Ac ena hep
18. 6n gohyr kyn6lla6 a | gwnaethant attad6nt holl ye6enctyt enys
19. prydeyn ac emlad ac e6 gelynyon a | gwnaethant. Ac o e6yrllyt
20. e | gwyn6ydedyc gwr h6nn6 e ka6ssant b6d6golyaeth a | gor6ot
21. ar e6 gelynyon ac e6 llad ac e6 gwascar6 ac e6 ffo. Ac odyna em-/
22. kyn6lla6 a | gwnaethant e | brytanyeyt o | pob lle hyt eg kaer wudey
23. ac ena dyrcha6ael c6stenyn a | gwnaethant en 6renhyn a | dody
24. coron e | teyrnas am y pen. a | rody gwreyc yda6 o 6onhedygyon
25. r6ueyn ac a 6agassey k6helyn archescop ll6ndeyn. Ac ena gwe-/
26. dy kysc6 kenthy e | b6 try meyb yda6. Constans. e | map hynaf.
27. ac emreys wledyc. ac 6thyr pendragon. Ar brenyn a rodes e
28. constans e | map hynaf yda6 en eglwys amphybal6s eg kaer
29. wynt oe 6eythryn ac oe wysca6 en 6anach. e | de6 6ap ereyll
30. emreys wledyc ac 6thyr pendragon a | rodes ar k6helyn arches-/
31. cop ll6ndeyn ar 6aeth. Ac ena or dywed gwedy mynet de6-/
32. dec mlyned heybya6 e | doeth 6n or ffychteyt a | wuassey en wur//

t. 113
1. yda6 kyn no henny ae dwyn ar neyll | t6 y wrth pa6b megys ket bey
2. ky6rwch dyrgeledyc yda6 ac ef. ac ena dyspeylya6 kyllell 6a6r a | or6c ae lad.
3. Ac ena gwedy mar6 c6stennyn e b6 ann6h6ndep er rwung e
4. gwyrda pwy a | gwnelet en 6renyn. ac esef acha6s oed rey a
5. 6ynney ethol emreys wledyc ereyll a | 6ynney 6ther pendragon.
6. ereyll a 6ynney ethol rey oc e6 kereynt. Ac ena or dywed gwedy
7. na d6unassant en 6n ff6n6t dy6ot gortheyrn gorthene6 yarll
8. gwent ac e6as e | g6r oed oe holl la6ur en keyssya6 e | 6renhyny-/
9. aeth yda6 eh6n hyt ar constans eg kaer wynt en e | lle ed oed en
10. 6anach a dywedwyt 6rtha6 6al hyn. Mar6 ep ef yw de ta \28\ ty
11. ath 6rodyr tythe6 meybyon bycheyn re ye6eync ynt ac ny ellyr
12. 6rda6 6r6n onad6nt en 6renyn rac e6 ye6anghet. ac | ny
13. gwelaf ynhe6 nep oth kenedyl tythe6 a 6ynho gwyr e | teyrnas
14. y 6rda6 en 6renyn. Ac 6rth henny o bydy tythe6 ep ef 6rth 6e

15. ac aghwaneg6 6e medyant y am ky6oeth. mynhe6 a | trossaf
16. wuynep e pobyl attat ty ac a | paraf de gwne6th6r en 6renyn.
17. ket boet gwrthwynep de dwyn ty or ryw 6rdas honno. Ac ena
18. pan kygle6 constans er amadrodyon henny llawenha6 a | gwnaeth
19. ac ada6 yda6 gwne6th6r er hyn a | 6ynhey or 6renhynyaeth 6rth
20. y kyghor eh6n. Ac ena e | kymyrth Gortheyrn constans a | gwysca6
21. brenhyn!wysc amdana6 ae dwyn kantha6 hyt en ll6ndeyn ac o
22. 6reyd kaffael kanhyat e pobyl ae 6rda6 en 6renhyn. Ac ena hagen
23. mar6 wuassey k6helyn archescop ll6ndeyn. ac ny chaffat nep
24. a kymerey arna6 6rda6 constans en 6renyn 6rth y dwyn or 6enech/
25. tyt ef. Ac eyssyoes yr henny ny pheydyws Gortheyrn namyn kym-/
26. ryt eh6n e coron ac o wassanaeth escop y dody am | pen constans.
27. Ac ena gwedy dyrcha6ael constans en 6renyn holl ya6nder a
28. llywodraeth e | teyrnas a | rodes en llaw Gortheyrn ac eh6n
29. en k6byl 6rth y ewyllys a emrodes. kanys amgen dysc a | dyscas-/
30. sey en e 6ynachloc no llywya6 e | 6renhynyaeth. Ac ena gwedy
31. adnabot o gortheyrn henny medylya6 a | gwnaeth pa ff6n6t e | galley
32. kaffael e | 6renhynyaeth yda6 eh6n kanys ed oed en | y dam6na6 em//

t. 114
1. blaen pob peth. De6 6roder constans. emreys gwledyc ac 6ther pen/
2. dragon meybyon bycheyn oedynt ettwa en ew cr6de6. ac nyt oed
3. oet arnad6nt e | gellynt bot en 6renhyned. Ae y | gyt a | henny he6yt dy-/
4. reydy arall a | daroed marw oll re wuessynt hen wyrda ma6r e | teyrnas
5. ac nyt oed nep a | gwelyt en hynafg6r namy \29\ Gortheyr \30\ eh6n. kanys
6. gweyssyon ye6eync oed pa6b namyn efef eh6n a | pha le bynnac e
7. e \31\ | bydynt wy oll ef eh6n a kaffey e6 hanryded oll. Ac ena gwedy gody-/
8. wes o gortheyrn pob peth o henny en | y law eh6n medylyaw
9. a gwnaeth o pa ethrylyth k6dyedyccaf e | galley dyot constans 6anach
10. or 6renhynyaeth. Ac eyssyoes annot henny a | gwnaeth eny ka6as
11. medyant er holl 6renhynyaeth en | y law eh6n. Ac 6rth henny kymryt
12. a gwnaeth ss6llt e | brenyn ae kestyll ae kedernyt en | y gwarchad6
13. eh6n a | dywedwyt a | gwnaey kylybot chwedle6 bot er enyssed en
14. e6 kylch en mynn6 ll6dha6 am e6 pen. Ac gwedy kaffael ohona6
15. henny gossot a | gwnaeth gwyr ffydla6n yda6 eh6n eme6n e
16. kestyll em pob lle y ew kad6 yda6 eh6n. Ac ena gwedy
17. heny oll medylya6 a | gwnaeth pa wed e | galley gwne6th6r brat
18. e | brenyn. Ac esef a | dywa6t 6rth constans bot en reyt yda6 achwa-/
19. neg6 ac amlha6 y teylw hyt pan 6ey ha6s yda6 emdyffryt rac y
20. elynyon. Ac ena e | dywa6t constans 6rtha6 ente6. pany rodeys y yth
21. la6 ty holl 6edyant e | 6renhynyaeth. 6rth henny gwna tythe6 pob
22. peth ar e | ll6n e | mynnych ty. kan y | gwne6th6r ohona6t a | dan ffyd-/
23. londer ymy. Ac ar henny e | dywa6t gortheyrn. ef ar re dywetpwyt
24. ymy bot e | ffycteyt en mynn6 dwyn gwyr dacya a gwyr llychlyn
25. y | gyt ac wynt y | ry6el6 arnam ny. Ac 6rth henny e | kyghoraf yty
26. gwaha6d rey or ffychteyt yth llys y | gyt a | thy en wastat megys
27. e | bo er rey henny en tangnhe6edwyr er rynghot ty ac e6 kenedyl
28. ac e | gwypych med6l pa6b onad6nt y kan er rey henny. Pa6b
29. a eyll gwelet meynt brat e | gwr. Nyt yr keyssya6 yechyt e | brenyn
30. e dywedey ef e6elly namyn gwybot bot e | ffychteyt en dynyon an-/
31. wadal anwastat e6 hanyan ac en ha6d annoc 6d6nt gwne6th6r
32. ky6la6an a llad e | brenyn hep ohyr pan 6ynhey ef. Ac o darffey//

t. 115
1. damweyn henny mal e | kaffey ente6 eh6nan e | 6renhynyaeth. Ac ena
2. ed an6ones gortheyrn kennadey hyt en escotlont ac e | gwahodes ody-/

3. no kant marcha6c or gwyl \32\ ffychty. ac gwedy e6 gwaha6d e6 han-/
4. ryded6 a | gwnaey o wuyt a llyn a | rodyon. Ac | esef a | gwneynt wynte6
5. ar | hyt er estrydoed ar heolyd dywedwyt ar kywyde6. Gortheyrn esyd
6. teylwng or 6renhynyaeth. a | chonstans nyt teylwng. Ac 6rth henny
7. sef a | gwnaey ente6 mwy wuy e6 hanryded6 ar rodyon eny 6ey wuy
8. y kerynt ef. Ac gwedy gwybot o!hona6 en hespys re kaffael e6 holl
9. karyat. e6 medwy a | gwnaeth 6d6nt a | dywedwyt 6rth6nt y 6ot en
10. mynn6 ada6 enys prydeyn a | mynet y gwlat arall y keyssya6 ky6o-/
11. eth a 6ey wuy nor eyda6. a dywedwyt nat oed o ky6oeth yda6 ef 6al
12. e | galley gossymdeythya6 dec marcha6c a | de6 6geynt y | gyt ac ef. Ac ody-/
13. na mynet a | gwnaeth en tryst parth ae letty. ac e6 hada6 wynte6
14. en y6et en e | ne6ad. Ac y | gyt ac e | gwlsant \33\ wynte6 henny trysta6 a
15. gwnaethant en wuy noc e | gellyt y cred6 a thebyg6 bot en wyr
16. a dywedey a dywedwyt pob 6n 6rth y | gylyd
17. onad6nt. Pa estyr e | gad6n y \34\ e | manach h6n en 6yw. pa acha6s
18. nas llad6n ny ef megys e kaffo Gortheyrn e | 6renhynyaeth. Pwy
19. a | dely e 6renhynyaeth en well no Gortheyrn e | gwr ac an anrydeda
20. ny en wastat megys hyn o | pob anryded hep gorffowys
21. Ac ena ky6ody a gwnaethant a chyrch6 esta6ell e brenyn a
22. llad y pen y arnaw. a | dy6ot a b6r6 e | pen rac bron Gortheyrn.
23. Ac ena pan gweles Gortheyrn e | pen kymryt a | gwnaeth megys trys-/
24. tyt arna6 ac wylaw. ac yr henny eyssyoes ny b6assey kyn llawe-/
25. nyt eryoet yr pan anet ar dyd h6nn6. Ac ena gal6 a | gwnaeth
26. Gortheyrn gorthene6 ar kywda6twyr ll6ndeyn kanys eno e | daroed
27. gwne6th6r e | ky6la6an honno ac erchy 6d6nt daly e | bradwyr hen-
28. ny oll ac en e6 karchar e6 llad. kanys gwnaethant pecha6t
29. kymeynt a h6nn6. Ac eyssyoes ed oed rey ena a | tebygassant panyw
30. Gortheyrn a gwnathoed e brat h6nn6. a | bot e | ffychteyt en wyryon.
31. Ereyll ae dyhe6rey ente6. Ac ena eyssyoes hyt tra ed | oedet en pedr6-/
32. ssa6 am henny e | kymerassant tatmaeth6 \35\ y 6rodyr ef emreys//

t. 116
1. gwledyc ac 6ther pendragon ac e ffoassant ac wy hyt en llydaw
2. e | gwlat a elwyr he6yt brytaen 6echan. rac o6yn e6 kaffael o Gor-/
3. theyrn wynt ac e6 llad. Ac ena y | kymyrth emhyr llyda6 wynt ac
4. e perys e6 meythryn or anryded e | deleynt e6 meythryn.
5. Ac ena gwedy gwelet o Gortheyrn nat oed nep kynthebyc yda6
6. en e | 6renhynyaeth kymryt a | gwnaeth eh6n coron e | teyrnas
7. ae gwysca6 eh6n am | y | pen. a | gorescyn y kyt!tewyssogyon a | gwnaeth.
8. Ac ena pan kygle6 gwyr er enyssed en | y kylch e | chwedyl h6nn6 ky-/
9. 6ody a gwnaethant en | y erbyn a | mynn6 dyal arna6 e6 marcho-/
10. gyon a ladassey o | acha6s llad constans onad6n wynte6. Ac 6rth
11. henny go6al6s oed ente6 mwy wuy peynyd kanys
12. kolly y 6archogyon a gwnaey en emlad pe6nyd ac wynt
13. ac or parth go6al ma6r oed arna6 rac o6yn emreys gwledyc ac 6ther
14. pendragon ar re | ffoessynt racda6 megys e | dywetpwyt wuchot.
15. Pe6nyd e | doey chwetle6 atta6 a dywedwyt bot er rey henny en
16. gweyssyon ma6r ac en parattoy llynghes wuyhaf en | y byt ac
17. mynn6 dy6ot trach e6 ke6yn y orescyn er enys 6d6nt eh6neyn.
18. Ac en er amser hynn6 e | dyscynn6s teyr llong hyr ar ter6yn
19. swyd keynt en lla6n o 6archogyon ar6a6c de6 6roder
20. en tewyssogyon arnad6nt. sef oed er rey henny hors a heyngyst.
21. Ac en er amser h6nn6 ed oed Gortheyrn gorthene6 en llys doro-/
22. bern er hon a | elwyr kaer keynt ar a6rhon megys ed oed kyn-/
23. de6a6t kantha6 mynych6 yr dynas h6nn6. A | phan datkanwyt
24. yda6 henny re | dy6ot gwyr ma6r ar6a6c agky6yeth eme6n

25. llonghe6 ma6r oy gwlat ef. rody na6d 6d6nt a | gwnaeth ac
26. erchy e6 dwyn atta6. Ac en e lle gwedy e6 dwyn edrych a
27. gwnaeth ar e | de6 6roder. kanys ragor oed 6d6nt
28. o pryt a | theg6ch a gosceth a | meyn rac nep oc ew kytemde-/
29. ythyon. ac odyna edrych ar pa6b oc e6 ny6er a | gwnaeth. ac
30. gwedy henny go6yn pa gwlat e | megessyt e | kenedyl honno
31. endy a | pha acha6s e | dothoedynt wy oe gwlat ente6. Ac ena e
32. dechrewys heyngyst dywedwyt a | rody attep yda6 6al hyn.//

t. 117
1. ae tydy 6onhedycaf or brenhyned eg gwlat saxonya yn ganet ny ac
2. yn magwyt. 6n <o> gwladoed Germanya oed honno. Acha6s en dy6odedy-/
3. gaeth ny yth wlat tythe6 ew hynn. yr rody yty ne6 y tewyssa6c
4. arall en gwassanaeth tros gwne6th6r da y | nynhe6. Ac esef acha6s
5. e | doetham ny oc en gwlat. hen de6a6t yr e | dechre6 essyd endy. pan
6. amlhao e kywda6t endy. e | da6 tewyssogyon e | gwlat oll y | gyt
7. en 6n lle ac dygant holl gwyr yeyeync e | gwlat hyt rac e6 bron.
8. Ac odyna e | detholant er rey gore6 a de6rhaf onad6nt a b6r6 pren-/
9. ne6 er rygth6nt ar ran a | dygwydo e | koel!pren 6d6nt a | ellynghyr
10. ac a kyweyryr en kyweyr o | ar6e6 ac ed aant y wladoed ereyll y
11. keyssya6 ey gossymdeyth. Ac or acha6s honno e doetham
12. nynhe6 yth gwlat tythe6. Nyn!he6 de6 6roder ym ny
13. my6y a | elwyr heyngyst. ac ente6 a | elwyr hors. ac gossodassant
14. e | tewyssogyon ar e | ny6er a gwely ty ema en kyndrycha6l. kanys
15. o lyn brenhyned ed henym ny. Ac 6rth henny 6uydha6 a | wu
16. reyt y | nynhe6 yr ky6reythye6 oed gossodedyc en e | gwlat yr e | de-/
17. chre6. ac e | doeth hyt de gwlat ty a merc6ry6s en tewyssa6c oc en
18. blaen. Ac ena pan kygle6 e | brenyn dywedwyt enw merc6ry6s
19. dyrcha6ael y wynep a | go6yn pa cred oed kanth6nt. Ac ena e | dy-/
20. wa6t heyngyst 6rtha6 ente6. Arglwyd ep ef en tada6l dwywe6
21. sat6rn6s a j6pyter ar dwywe6 ereyll essyd en llywya6 e | byt
22. a anryded6n ny. ac a crd6n \36\ 6d6nt. ac en wuyhaf ed anryded6n
23. merc6ry6s er h6n a elwy<r> en saesnec wogen. ac y h6nn6 e | kysse-/
24. gr6s en ryeny ny dyw merchyr. ar dyd h6nn6 a alwun ny woge-/
25. nes dey. yr henny hyt hedyw. Ac gwedy h6nn6 ed anryded6n ny
26. e dwywes ky6oethokaf er hon a | elwyr en saesnec frea. ac | y hon-/
27. no e | rodassant e chwechet dyd or wythnos a h6nn6 a alwun
28. ny ffrydey. sef ew h6nn6 dyw gwener. Ac ena e | dywa6t Gor-/
29. theyrn. Dol6r ew kenhyf | fy oc ech cret chwy er hon essyd ya6nach
30. y | gal6 en agcret noc en cret. oc ech dy6odedygaeth chwythe6
31. llawen wyf. sef acha6s ew henny kanys en amser krynno ym
32. aghen!reyt ynhe6 e | doetha6ch chwy na dyw na pheth arall//

t. 118
1. ac ech an6onho. 6e gelynyon esyd ym go6al6 en 6a6r en er amser
2. h6n. ac o | mynn6ch kymryt llawur 6e emlade6 y | gyt a | my. my
3. ac ech kynhalyaf y | gyt a | my en anryded6s ac a | rodaf rodyon amyl
4. ywch a | thyr a | dayar y ech ky6oethogy. Ac en e | lle g6rha6 yda6 a
5. gwnaethant e | gwyr agky6yeyth henny a | thryga6 en e llys
6. y | gyt ac ef. Ac ena ny b6 ohyr enachaf e | ffychteyt e6 gelynyon
7. a | llw ma6r kanth6nt en dy6ot or gogled a | dechre6 anreythya6
8. e | gwladoed. Ac en e | lle pan kygle6 Gortheyrn henny kyn6lla6
9. y 6archogyon a | gwnaeth ente6. a | mynet trwy h6myr en e6
10. herbyn. Ac ena gwedy e6 dy6ot y | gyt e | kywta6twyr ar
11. gelynyon bydyna6 o | pob parth a | gwnaethant ac emlad en
12. wychyr kalet. ac ny b6 6a6r e | b6 reyt yr kywda6twyr en

13. dyd h6nn6 emlad hayach. namyn e | saesson a emladassant en
14. 6ra6l kadarn eny kymhellassant ar e | gelynyon ffo. hep ohyr.
15. Ac ena gwedy kaffael o Gortheyrn e | wud6golyaeth trwy
16. e | saesson. amlha6 rodyon a | chy6arwusse6 a | gwnaeth 6d6nt
17. a rody tyr a | dayar a | gwnaeth y heyngyst e6 tewyssa6c en rac-/
18. lo6yaeth lyndysey megys e | galley kynhal y 6archogyon y | gyt
19. ac ef. Ac ena sef a | gwnaeth heyngyst megys ed oed gwr doeth
20. kall estryws gwedy kaffael o!hona6 karyat a chytemdeythas
21. e | brenyn dynessa6 a | or6c ar e | brenyn a | dywedwyt 6rtha6. Ar-/
22. glwyd ep ef de elynyon ty essyd en ry6el6 arnat o pob parth
23. yt; ac echedyc essyd or ath kar. Ac gwyr de ky6oeth essyd en
24. gogy6ada6 dwyn emreys wledyc ac 6rther \37\ pendragon o
25. lyda6 y orescyn er enys hon arnat ty ac y gwne6th6r em-/
26. reys en 6renyn. Ac wrth henny o gwney ty 6e kyghor y
27. an6onwn kennade6 hyt en germanya a gwahod6n mar-/
28. chogyon odyno ettwa y achwaneg6 en ryf nynhe6 6rth
29. emlad. Ac 6n peth a arch6n yty pey na bey rac o6yn 6e
30. nacca6. Ac ena e | dywa6t Gortheyrn. an6on ty kennade6
31. hyt en germanya a | gwaha6d odyno e | ssa6l a | 6ynnych. ac
32. arch y | wynhe6 er hyn a | 6ynnych a | thy ae keffy. Ac ena//

t.119

1. sef a | gwnaeth heyngyst est6ng y pen a dyol6ch yda6 en 6a6r henny
2. a dywedwyt 6al hyn. Arglwyd ep ef ty am ky6oethogeyst y o | tyr
3. a dayar amyl. ac eyssyoes ep ef nyt mal e gwedey anryded6 tewyssa-/
4. a6c ne6 gwr ma6r. ac esef acha6s ew dynas ne6 kastel a gwe-/
5. dey y | rody ymy eny 6e 6rdedygach ym ry6yt em plyth e | gwyrda.
6. Ac ena e | dywa6t Gortheyrn. Gwahardedyc ew ymy rody er ryw
7. rodyon henny ychwy kanys paganyeyt ywuch chwy. ac nat
8. ednebydedyc ech de6a6t ynny ettwa megys e | gwnelwyf | y
9. chwy en kynhebyc ym gwyr ynhe6. rac o6yn 6e kywda6t-/
10. wyr. Ac ena e dywa6t heyngyst. Arglwyd ep ef kanhyatta
11. ymy gwne6thyr kastell en kymeynt ac kyrhaedo 6n karrey
12. ar e | tyr a | rodeyst ty ymy megys e | gallwyf | y o byd reyt ym
13. gorffowys enda6. kanys ffydla6n wyf ytty. a ffydla6n wu-/
14. um yty. ac a 6ydaf o la6 hyn allan. a phob peth a | gwnelwyf en-
15. ffydlonder yty y gwnaf. Ac ena e | gorchymynn6s e | brenyn yda6
16. ell6ng y kennade6 hyt en germanya ac en ky6lym dy6ot trach
17. e6 ke6yn a | phorth kanth6nt. Ac ena hep 6n gohyr an6on
18. kennade6 a | gwnaeth y | germanya. a | chymryt a | gwnaeth heyn-/
19. gyst croen tarw ae holly en 6n karrey. Ac odyna dethol lle car-/
20. rega6c kadarn a | mess6ra6 ar karrey a | gwnaeth lle e | kastell
21. ac en kymeynt a henny gwne6th6r e | kastell ar kaer. Ac
22. 6rth henny henny \38\ e |gelwyt e lle honno dynas e | karrey ne6
23. ente6 kaer e | garrey. eg kymraec.
24. Ac en en \39\ e | lle emchwel6t a | gwnaeth e kennade6 o germanya
25. a de6!na6 llong kanth6nt en llawn o 6archogyon gorde-/
26. thol. a merch heyngyst er hon a | elwyt ronwen a | d6gant he6yt
27. y | gyt ac wynt. ny ellyt hagen en er holl gwladoed er eyl a | 6ey
28. kyntheby \40\ y phryt ae theg6ch ae gosced ydy. Ac ena gwedy ew
29. dy6ot a dar6ot adeylat e kaer gwaha6d a gwnaeth heyngyst e
30. brenyn y edrych er adeylat newyd. ar marchogyon newyd
31. dy6ot. Ac en e | lle e doeth e | brenyn a | ny6er escy6alaf kantha6
32. a | moly a | gwnaet \41\ er adeylat ky6lym dyssy6yt h6nn6 a | chym//

t. 120

1. ryt e | marchogyon en wyr yda6. Ac ena gwedy dar6ot 6d6nt
2. bwytta. enachaf e 6orwyn en dy6ot or esta6ell a golwurch
3. e6reyt en | y llaw en lla6n o wyn. a | dynessa6 a | or6c hyt rac bron
4. e | brenyn ac est6ng ar tal y | de6 glyn a | dywedwyt 6rtha6.
5. la6yrt kyng wasseyl. Ac y | gyt ac e | gweles e | brenyn e | worwyn
6. anry6ed6 a | or6c y | theket ac en e | lle emlenwy oe sserch ae
7. charyat. ac or | dywed eyssyoes go6yn a | gwnaeth yr yeythyd
8. peth a dywedassey e | 6orwyn. a pha peth a deley ente6 y dy-/
9. wedwyt en attep ydy. Ac ena e | dywa6t er yeythyd. hy ath
10. elwys en arglwyd 6renyn ac a heylyws arnat ar
11. 6ess6r annerch. a hyn a deley tythe6 y 6rthep ydy hy-/
12. the6. Dryncheyl. Ac yr henny hyt hedyw e tryg6s e de6a6t
13. em plyth e kymry eg ky6edach. ac erchy yr 6orwyn e6et en
14. kentaf. ac gwedy henny kymryt e ffyol oe llaw ae hy6et a | rody
15. c6ssan ydy. Ac ena gwedy medwy Gortheyrn ed aeth dyawul en | y
16. gallon kanys mess6r crystya6n oed arna6 ef. a dam6na6 ohona6
17. ente6 kydyaw a morwyn hep 6edyd arney. hep cret kenthy. Ac ena
18. gwedy gwelet o | heyngyst 6al ed oed gwr pr6d kymhen esca-/
19. 6ynder med6l e | brenyn. en e | lle emkyghor a | hors y 6ra6t a | gwna-/
20. eth ac ar rey hynaf a doethaf oe kytemdeythyon pa peth a | gwna-/
21. ey am er hyn ed oed e | brenyn en | y erchy. Ac ena 6n kyghor wu
22. kan pa6b rody e | worwyn yda6 ac erchy yr brenyn sswyd keynt
23. 6d6nt wynte6 en hagwedy. Ac ena hep ohyr e | 6orwyn a | rodet
24. yr brenyn. ac ente6 a rodes swyd keynt 6d6nt wynte6. a | henny
25. kanhyat G6rgant e | gwr oed yarll arney en er amser h6nn6.
26. Ar nos honno e kysc6s Gortheyrn y | gyt ar 6orwyn escymyn
27. honno a | rygh6 bod yda6 a | gwnaeth en wuy no meynt. Ac
28. acha6s henny or a6r honno allan ed aeth gelynyaeth er ryg-/
29. tha6 ae wyrda ac ae 6eybyon. Try meyb oed yda6 kyn no
30. henny. sef oed er rey henny. kyndeyrn. a | Gwerthe6yr. a paschen.
31. Ac en er amser h6nn6 e | doeth Garma6n escop. ar bleyd y
32. kytemdeyth y pregeth6 geyrye6 dyw yr brytanyeyt.//

t. 121
1. kanys llygredyc oed e crystonogaeth en e6 plyth o acha6s de6
2. peth. sef oed henn<y> o acha6s e | saesson paganyeyt a attalyassey e
3. e \42\ | brenyn en | y lys ac en e6 plyth. ac o acha6s ge6 pregeth a
4. cham cret pelagyan a lygrassey e6 crystonogaeth ae gwenwyn
5. en pregeth6 kam cret 6d6nt. Ac ena eyssyoes gwedy dy6ot
6. e | gwyn6ydedygyon wyrda henny a | phregeth6 6d6nt adne-/
7. wyd6 e6 ffyd ac e6 cret a | gwnaethant ac e6 kadarnha6 trwy
8. pe6nydya6l gwyrthye6 a | gw<naey> dyw yrd6nt. ar rey henny a
9. traeth6s Gyldas en egl6r. Ac ena gwedy rody e | 6orwyn
10. yr brenyn megys e | dywetpwyt wuchot. e | dy!wa6t
11. heyngyst 6rth e | brenyn. My6y ep ef essyd wey!thyon
12. megys tat yt a chyghorwr yt e | dylyaf 6ot. ac na dos tythe6
13. tros 6e kyghor ynhe6. kanys de holl elynyon a | elly ty gor6ot
14. arnad6nt trwy nerth 6e kenedyl y. Gwahod6n ettwa offa
15. 6e map y ac ossa y ewythyr ef. emladwyr ew er rey henny.
16. Dyro 6d6nt escotlont ar gogled ac wynt a kynhalyant e
17. gwladoed henny rac estra6n kenedloed ac a katwant de
18. ky6oeth y | tythe6 en hed6ch or parth h6n y h6myr. Ac ena
19. e | gwnaeth Gortheyrn kyghor heyngyst ac erchy yda6 ef
20. gwa6d pa6b or a | gwypey 6ot en porth ac en kanh6rthwy
21. yda6 ef e6 dy6ot. Ac ena ed ellyngh6s heyngyst kennade6
22. hyt en germanya ac e | doethant offa a | chossa \43\ a | cheldryc

23. a | thry chant llong kanth6nt en lla6n o wyr ar6a6c.
24. Ar rey henny a kymyrth Gortheyrn oll en wyr yda6. ac
25. e6 kynhal en e wlat. Ac em pob brwydyr or a | 6ey yda6. ae
26. elynyon e | gor6ydey trwy nerth er rey henny. Ac esef a
27. gwnaey heyngyst eyssyoes a | dan lla6 gwaha6d llonghe6
28. o | germanya en lla6n o | wyr ar6a6c a | phe6nyd achwa-/
29. neg6 y ny6er. Ac ena pan weles e | brytanyeyt henny
30. o6ynha6 a | gwnaethant racd6nt ac erchy yr brenyn e6
31. g6rthlad or wlat y | emdeyth wynt. a dywedwyt na
32. deley kynhal paganyeyt em plyth crystonogyon kanys//

t. 122
1. ky6reyth e | crystonogyon a gwahardey henny. Ac y | gyt a | henny
2. seynt Garma6n a | pregethassey yr brytanyeyt erchy 6d6nt g6r-/
3. thlad e | saesson paganyeyt oc e6 gwlat. Ac ena sef a | gwnaeth
4. gortheyrn escael6ssa6 henny. ac o karyat ronwen y wreyc kyn-/
5. hal e sasson en er enys y | gyt ac ef. Ac ena pan weles e | bryt-/
6. tanyeyt henny. sef a | gwnaethant wynte6 ena emada6 a | Gor-/
7. theyrn a chymryt Gwerthy6yr 6endygeyt map Gortheyrn gor-/
8. thene6 ac gwne6th6r h6nn6 en 6renyn arnad6nt a | dechre6
9. emlad ar saesson ac gwne6th6r aer6ae6 ma6r onad6nt. a phedwar
10. emlad a | wu y Gwerthywyr 6endygeyt ar saesson. ac em pob 6n
11. e | gorw ef. Er emlad kyntaf a | wu yda6 ar a6on derwennyd. Ar
12. wyl a wu yda6 en ryt epyffort. ena ed emky6arwu kyndeyrn
13. 6ap Gortheyrn a | hors bra6t heyngyst ac e | llada6d pob 6n y
14. gylyd onad6nt. E | trydyd emlad a wu yda6 ac wynt ar glan
15. e | mor ac ena e | ffoes e | ssaesson megys gwraged en e6 llonghe6
16. ac ed aethant hyt en enys thanet y | ffo rac e | brytanyeyt. Ac esef
17. a | gwnaeth Gwerthy6yr e6 gwarchae ena wynt ac y | ar longhe6
18. emlad pe6nyd ac wynt. Ac ena gwedy na alley e | saesson dyo-/
19. def e brytanyeyt a | 6ey hwy en emlad ac wynt. ell6ng Gorthe-/
20. yrn e | gwr a | wuassey emlad y | gyt ac wynt en kennat ar Gwer-/
21. thy6yr y 6ap y erchy e6 hell6ng en yach y e6 gwlat. Ac
22. ena hyt tra ed | oedynt e brytanyeyt en kymryt kyghor pa
23. peth a | gwnelynt am henny sef a | gwnaethant e | saesson en
24. ky6lym mynet e6 llonghe6 ac ada6 e6 gwraged ac e6
25. meybyon a ffo hyt en germanya.
26. Ac ena gwedy kaffael o Gwerthy6yr e | wud6golyaeth dechre6
27. a gor6c tal6 y pa6b e6 ky6oeth a | thref e6 tat yr
28. nep e | d6gessyt y arnad6nt. a | char6 ac anryded6 gwyr y
29. teyrnas. a theka6 ac anryded6 er eglwysse6 6rth arch
30. a dysc Garma6n sant. ac e6 hadeylat o | newyd. Ac eyssyoes
31. daly kyghor6ynt 6rth y daeony ef ae weythredoed da a
32. gwnaeth dyawul a | dody eg kallon ronwen y | lys6am//

t. 123
1. keyssya6 bryssya6 y aghe6 ef en kynt noc e | deley dy6ot. Ac ena
2. gwedy medylya6 o!honey pob ethrylyth y keyssya6 y lad. or
3. dywed esef e | ka6as en | y kyghor gwne6th6r gwenwyn a | rody
4. h6nn6 yda6. A gwedy e6et h6nn6 o!hona6 cle6ych6 a or6c
5. gwerthy6yr 6endygeyt o dysse6yt heynt gorthr6m. Ac ena erchy
6. a | gwnaeth dy6ynn6 atta6 y holl 6archogyon atta6. a gwe-/
7. dy dy6ot pa6b atta6 onad6nt mynegy a | gwnaeth 6d6nt bot
8. y | aghe6 ef or heynt h6nn6. a gwascar6 a | gwnaeth 6d6nt a
9. kynn6llassey o | ss6llt o | e6r ac aryant. a da arall. Ac ena annoc
10. a dysc6 a | gwnaeth yr gwyr ye6eync de6r ar ry | wuassey y

11. gyt ac ef en er emlade6 ac erchy 6d6nt amdyffyn e6 gwlat
12. a | thref e6 tat ac e6 gwraged ac e6 meybyon en wychyr ac
13. en wra6l ac en dylesc. Ac ena gwedy henny ed erchys gwne6-/
14. th6r delw o elydyn a gossot honno en porth!loed e | dyscynney e
15. e \44\ saesson ac e6 llonghe6. a | gwedy e | bey mar6 ente6 gossot y
16. corff ar gwarthaf e | delw. Ac y | gyt ac e | gweley e | saesson honno
17. e ffoynt trach e6 ke6yn hyt en germanya. Ac ef a dywedey
18. na la6assey nep onad6nt emchwel6t ar y torr yr tyr byth hyt
19. tra gwelynt e delw honno ena. Ac eyssyoes en amgen a henny
20. e | gwnaethant e brytanyeyt kanys en ll6ndeyn y cladassant ef.
21. Ac ena gwedy mar6 Gwerthy6yr 6endygeyt e | doeth Gorthe-/
22. yrn gorthene6 en 6renyn er eyl | weyth. ac gwedy henny
23. o arch y wreyc ed an6ones kennade6 hyt en germanya ar
24. heyngyst ac erchy yda6 dy6ot trae ke6yn hyt en enys prydeyn
25. ac echedyc o ny6er y | gyt ac ef rac o6yn o dyccey ny6er ma6r
26. kantha6 bot ter6ysc ac ann6undep er rygth6nt ar bry-/
27. tanyeyt. Ac ena y | gyt ac e kygle6 heyngyst ry | 6ar6 Gwer-/
28. the6yr 6endygeyt kyn6lla6 try chant myl o wyr ar6a6c
29. a | gwnaeth a | pharatoy llyghes ac emchwel6t trae ke6yn
30. hyt en enys prydeyn. Ac ena pan kygle6 Gortheyrn ar bry-/
31. tanyeyt dy6ot e | sa6l ny6er honno kyghor a | gwnaethant
32. ac esef a | ga6ssant en e6 kyghor mynet en e6 herbyn ac em-//

t. 124
1. lad ac wynt ac e6 llwdyas yr tyr. Ac ena esef a | gwnaeth
2. ronwen en e | lle an6on kennat a | mynegy henny oe that. Ac
3. ena esef a | gwnaeth ente6 gwedy medylya6 llawer o kyg-/
4. hore6 dewyssa6 6n kyghor em blaen pob peth. Sef oed
5. henny gwne6th6r brat e | kenedyl a | dan arwyd tangnhe6ed.
6. Ac ena an6on kennade6 ar e | brenyn a mynegy yda6 nat yr
7. keyssya6 e6 tryga6 y | gyt en er enys e | d6gassey ef e | sa6l ny6er
8. honno kantha6 namyn tebyg6 bot en wyw Gwerthe6yr
9. etwa ac emdyffryt racda6. ar sa6l a 6ynho Gortheyrn y attael
10. y gyt ac ef ar sa6l ny mynno e6 hell6ng y e6 gwlat. a | gwne6-/
11. th6r pob peth wrth kyghor e | brenyn. Ac ena gwedy klybot or
12. brenyn henny hedych6 a | gwnaeth. ac erchy yr saesson ac yr
13. brytanyeyt dy6ot dyw kalan mey y | gyt hyt em maes e(mreys)
14. kymry. y gwne6th6r tangnhe6ed er rygth6nt. Ac ena e | gwna-/
15. eth heyngyst newyd kel6ydyt ar twyll a brat. ac erchy y
16. pa6b oe | kyt!6archogyon dody kyllell hyr y | gyt ac e6 hescey-/
17. rye6 em me6n e6 hossane6 a | phan 6ydynt en e6 kyghor
18. pan dywettey heyngyst arwyd 6rth6nt nymny o6yr
19. de saxas. Sef oed henny eg kymraec kymer6ch e kyllyll.
20. ac ena en e | lle de!kyrchey pob 6n e | kymro a 6ey en nessaf
21. yda6 ae lad. Ac ena gwedy dy6ot onad6nt y | gyt ac en gwne6-/
22. th6r e6 datle6 e | dywa6t heyngyst. Nymyn o6yr saxas. ac
23. en e | lle daly Gortheyrn erbyn y 6antell. Ac ena en e | lle pan
24. klywsant e | saesson er arwyd en ky6lym llad e | tewyssa6c
25. a 6ey nessaf ac e6 kyllyll. Ac ena e | lladassant try 6geynt
26. o wyr a phedwar kant. er rwng yeyrll a | baronyeyt a | mar-/
27. chogyon 6rda6l. A chorfforoed e | gwyr henny a clad6s eydal
28. escop kaer Gloew en salysbr6. er hon a elwyt o enw
29. arall kaer karada6c em mynwent ambry. abat. e | gwr
30. a seyly6s e 6anachloc honno en kynthaf. E brytanyeyt
31. a dothoedynt eno hep ar6e6 kany b6assey darpar kan-/
32. th6nt dym namyn tagnhe6ed. Ar saesson o | acha6s e6 brat//

t. 125
1. a | doethant en ar6a6c. Ac eyssyoes llawer or saesson a | las
2. kanys e | kymry tynn6 a gwneynt meyn or dayar ac ar rey
3. e6 llad ac ar hyn kyntaf a ky6ar6ydey ac wy.
4. Ac ena e | dothoed eydol yarll kaer gloew y | gyt ar gwyr-/
5. da ereyll ar ry dothoed eno a | phan gweles ef er aer-/
6. 6a honno ar y kytemdeythyon en e | lle escylwu trossa6l a
7. gwnaeth a ka6as o damweyn. ac a hynn6 en | y law pwy
8. bynnac a | odywedhey e brywey y | emenhyd ac y hellynghey
9. y 6ffern. yr rey e lladey e6 pen. y | ereyll e6 hescwyde6 y 6rth
10. e6 corff. y | ereyll ew dwylaw ne6 e6 traet y 6rth6nt.
11. Ac ny gorffowyss6s eny lada6d dec gwyr a thry 6geynt
12. ar 6n trossa6l. Ac ena gwedy na alley eh6nan gwrthwy-/
13. neb6 yr sa6l ny6er honno kylya6 a | gwnaeth y 6rthynt
14. a | mynet hyt eg kaer gloew. Ac ena llawer a las o pob
15. parth. ac eyssyoes e | wud6golyaeth a | ka6as e | saesson.
16. Ac ena gwedy kaffael onad6nt er escym6n wud6go-/
17. lyaeth honno ny mynnassant wy llad e | brenyn namyn
18. y rwyma6 a | chymryt y kantha6 e dynassoed kadarn ar
19. kestyll yr ell6ng en ryd ae eneyt kantha6. Ac ena gwe-/
20. dy kanhyad6 o!hona6 6d6nt er hyn a 6ynnassan y kan/
21. tha6 y hellyghassant ef oe karchar en e lle e | kymerassant
22. en kyntaf kaer l6ndeyn. ac odyna kaer e6ra6c. a chaer
23. lyncol a chaer wynt. a llad e6 kywda6t!wyr megys e
24. lladey e | bleydye6 de6eyt hep 6ot b6gelyd 6rth6nt. Ac ena
25. gwedy gwelet o Gortheyrn gwne6th6r er aer6a honno ar
26. e kywda6twyr mynet a | or6c ente6 hyt eg kymry kany
27. gwydyat pa peth a | gwnaey en erbyn e | pobyl escym6n honn[.]
28. Ac ena gwedy dy6ynn6 o!hona6 attaw y holl kyg-/
29. horwyr ae holl doethyon ae holl dewynyon go6yn
30. kyghor a gwnaeth 6d6nt. Ac esef a kyghorassant yda6
31. gwne6th6r kastell kadarnhaf a ellyt y gwne6th6r. ka-/
32. nys daroed yda6 kolly holl leoed kadarn er enys hon.//

t. 126
1. Ac ena gwedy crwydra6 pob lle ohona6 y keyssya6
2. lle a | 6ey kadarn dyogel kantha6 y gwne6th6r er ryw
3. kastell h6nn6 or dywed e | doeth hyt em mynyd eryry. Ac
4. eno gwedy kaffael o!hona6 lle ed oed bodla6n oe kedernyt
5. kyn6lla6 a | gwnaeth holl seyry o | pob lle en | y 6renhynyaeth
6. hyt eno. ac erchy decre6 \45\ gossot e | gweyth. Ac ena gwedy
7. dy6ot pa6b or seyry dechre6 a | gwnaethant gossot e | gwe-/
8. yth. a | pha peth bynnac a | gwnelynt hedyw a lynghey
9. e | dayar erbyn trannoeth en llwyr hyt na wyppyt pa | fford
10. dy6lanhey. Ac ena gwedy mynegy henny y Gortheyrn go6yn
11. a | gwnaeth ente6 yr dewynyon oed y | gyt ac ef en wastat pa
12. peth oed en gwne6th6r henny. Ac ena ed archassant wynte6
13. yda6 ef keyssya6 map hep tat yda6. ac gwedy e | kaffey ef h6n-/
14. n6 y lad ac gwedy e | lledyt h6nn6 kymryt y gwaet ae ky/
15. mysc6 ar calch ac yraw e | meyn ac ef. ac e6elly e | dywedynt
16. e | sa6ey e | gweyth. Ac ena hep 6n gohyr an6on kennade6
17. a | gwnaethpwyt em pob lle y keyssya6 e | ky6ryw dyn h6nn6.
18. Ac ena gwedy kerdet or kennade6 llawer o gwladoed or dywed
19. e | doethant yr kaer a | elwyt gwedy henny kaer!6erdyn ac
20. eno e | gwelynt gweyssyon ye6eync en gware odyeythyr.

21. porth e | dynas. a dynessa6 a gwnaethant en 6lyn dyffygya6l
22. ac eyste a | or6gant ac edrych ar e | gwarae ac emwandaw \46\ am
23. e | neges ed oedynt en | y cheyssaw. Ac 6al ed oedynt e6elly en
24. gwarae en hyr dar6ot a | gwnaeth kynhenn6 er r6ng de6
25. or gweyssyon. ar neyll onadynt a | elwyt d6na6t ar
26. llall a | elwyt merdyn. Ac ena e | dywa6t d6na6t wrth
27. 6erdyn. Pa acha6s dyryeyt ed amryssony ty a | my6y. tydy
28. ep ef nyt oes yt 6n tat ac ny b6 eyryoet a | mynhe6 en
29. ha6ot \47\ 6e mam am tat o lyn brenhyned. Ac ena sef a
30. gwnaeth e kennade6 dyrcha6ael e6 whwynepey y
31. 6eny. a go6yn yr dynyon oed en e6 kylch pwy oed
32. tat merdyn. Ac e dywedassant na gwydyat nep pwy//

t. 127
1. oed tat yda6 ne6 ente6 a | oes tat yda6. y 6am ente6 oed 6erch y
2. 6renyn dy6et. ac em mynachloc pedyr en e | tref honno ed oed
3. en 6anaches em plyth e | manachesse6 ereyll en gwassanaeth6 dyw.
4. Ac ena bryssyaw a | gwnaeth e | kennade6 a | dy6ot hyt ar estywart
5. e | tref a gorchymyn yda6 o pleyt e | brenyn an6on merdyn
6. ae 6am hyt ar e | brenyn y gwne6th6r y ewellys onad6nt. Ac
7. ena gwedy e6 dy6ot hyt rac bron e | brenyn kymryt a | gwnaeth
8. e | brenyn y 6am en anryded6s kanys gwydyat y | han6ot o 6on-/
9. hedygyon a | dyledogyon. Ac odyna go6yn a go6yn a \48\ gwnaeth
10. ydy pwy oed tat y | map. Ac ena e | dywa6t hythe6. Dyw a | wyr
11. ep hy arglwyd 6renhyn nyt atnab6um y re cre6 o wr eyryoet
12. e | map h6n ym kallon y eyryoet. Namyn hyn 6n peth a gwn ep
13. hy. mal ed | od6n \49\ em plyth 6e kyt!6anachesse6 em me6n en gwe-/
14. lye6 e | doeth attaf dyn a | tebyg6n | y oed en ryth gwas ye6anc tec-/
15. caf en e | byt ac emkar6 a my a | rody c6ssane6 ym. ac en e | lle e | dyf-/
16. lanhe mal na gwypp6n pa fford ed elhey na pha fford e | doey
17. ac en 6ynych e | doey e6elly. ac or dywed kytya6 a gwnaeth a | my
18. am ada6 en 6eychya6c. ac gwybydet de doethynep ty na gwyb6-/
19. 6m y acha6s a | gwr eyryoet en amgen a henny. ac na g6nn | y
20. 6ot tat yr map h6n amgen a henny. Ac ena anry6ed6 henny en
21. 6a6r a | gwnaeth e | brenyn. ac erchy dwyn me6gan dewy \50\ y o6yn
22. yda6 a alley hyn bot en wyr. Ac ena gwedy dy6ot me6gant a | dy-/
23. wedwyt yda6 pob peth o | hyn dywedwyt a | or6c ente6 wrth gorthe-/
24. yrn. Ny a kaff6n ep ef en lly6re6 e | doethyon ac en llawer o hystory-/
25. aew bot llawer o dynyon gwedy e6 re kaffael ar e | wed honno.
26. App6ley6s ep ef a | dyweyt o | dyw ac oe seynt ef bot ryw kenedyl
27. o espryt er rwng e | dayar ar lle6at en presswylyaw ar rey
28. henny a alwun ny kythre6lyeyt gogwydedyc. kanys er rey
29. henny essyd ran o annyan dyn kanth6nt. a | ran arall o annyan
30. engylyon. a | phan 6ynnont e kymerant ff6ryf dynyon arna-/
31. d6nt ac e | kytyant ar gwraged. Ac at6yd ep ef 6n or rey henny
32. a kytyws ar gwreyc ac a | crewys e | map hyn en | y challon.//

t.128
1. Ac ena gwedy gwaranda6 o 6erdyn er | amadrodyon henny
2. dynessaw a | gwnaeth ar e | brenyn ac adoly yda6 a dy-/
3. wedwyt wrtha6 6al hyn. Arglwyd ep ef pa acha6s yn d6c-/
4. pwyt ny my6y am mam ynhe6. rac de 6ron ty. Ac ena e | dy-/
5. wa6t Gortheyrn 6rtha6 ente6. 6en dewynyon y a kyghoras-/
6. sant ym keyssyaw dyn hep tat yda6. ac a | gwaet h6nn6
7. yraw e | gweyth. ac ewelly e | dywedynt y se6yll. Ac ena e | dy-/
8. wa6t merdyn wrtha6 ente6. Arch ty dwyn de dewynyon ty

9. ema rac 6e mron y. a | my a pro6af arnad6nt e6 bot en dywe-/
10. dwyt kelwyd. Ac esef a | gwnaeth e | brenyn ena ry6ed6 synnwy \51\
11. e | map ae emadrodyon ac erchy dy6ynn6 e | dewynyon rac bron
12. merdyn y eyste. Ac ena e | dywa6t merdyn wrth6nt wynte6. Pa-/
13. ny gwydyewch chw \52\ kel6wydogyon pa peth a lesteyryey se6yll
14. grwndwal e gweyth pan kyghorassa6ch keyssya6 6eg gwaet y
15. y yraw e | gweyth ac ef eny sa6ey. Dywed6ch chwy ymy pa peth
16. essyd en emk6dya6 a | dan e gr6ndwal hep ad6 yda6 se6yll. kanys
17. dyhe6 ew bot eno ryw peth ny gat e | gweyth y | dyrcha6ael nac
18. y se6yll. Ac ena sef a | gwnaethant e | dewynyon tewy rac o6yn
19. kany gwydynt pa peth oed yno. Ac ena e | dywa6t merdyn er
20. h6n a | elwyt o henny allan merdyn emreys. Arglwyd 6renyn
21. ep ef gal6 ty de wuyn!wyr attat ac arch 6d6nt klad6 e | dayar
22. eman a thy a keffy llyn a | dan e | dayar er h6n ny gat yr gweyth
23. ep ef se6yll. Ac ena gwedy kaffael henny en wyr a | gwelet or
24. brenyn ac o pa6b e | llyn e | dywa6t merdyn wrth e | dewynyon
25. eyl | weyth. Dywed6ch chwy anhyedwyr kelwyda6c pa peth
26. essyd a | dan e | llyn. Sef a gwnaethant wynte6 ena tewy. Ac
27. ena e | dywa6t merdyn. Arglwyd 6renyn ep ef arch dyspy-/
28. d6 e | llyn trwy ffryde6 a | thy a gwely en | y gwaela6t de6
29. 6aen kew a dwy dreyc en kysc6 end6nt. Ac ena cred6 a | or6c
30. e | brenyn henny yda6 kanys gwyr a | dywedassey am e llyn
31. a | gorchymyn y dyspyd6 megys y harchassey merdyn. Ac an-/
32. ry6ed6 doethynep merdyn ae wybot a | gwnaey e | brenyn//

t. 129
1. em blaen pob peth a chred6 a | gwnaey bot gwybot ma6r enda6.
2. Ac ena 6al ed | oed Gortheyrn en eyste ar glan e llyn gwedy dar-/
3. 6ot y dyspyd6 e kychwynn6s dwy dreyc ohonaw e | neyll o-/
4. nad6nt en wyn ar llall. en coch. Ac ena gwedy dynessa6 ona-/
5. d6nt en agos pob 6n oy gylyd. dechre6 emlad a | gwnaethan en
6. cre6la6n ac ell6nt \53\ tan oc e6 hanadyl. ac ena techaf wu e dreyc
7. wen a chymhell e dreyc coch hyt en er emyl eythaf yr llyn. Ac ena
8. dol6ryaw en 6a6r a | gwnaeth e dreyc coch a llydya6 a chymhell
9. e | dreyc wen trach y che6yn. Ac ena 6al ed | oedynt e | dreygye6 en emlad
10. ar e wed ed | erchys e | brenyn y 6erdyn emreys dywedwedwyt \54\ pa
11. peth a arwydocaey emlad e | dreygye6. Ac ena wyla6 a gwnaeth
12. merdyn ac ell6ng yr brenyn y orchest.
13. Ac ena gwedy dar6ot yda6 dywedwyt llawer o amadrodyon
14. anha6d kan dynyadon e6 cred6. moly a gwnaeth Gortheyrn
15. ac anry6ed6 amadrodyon a synhwyr e gwas ye6anc em blaen
16. pob peth. kanys ny chlywssey en 6n oes ac ef nep a | dywettey ama-/
17. drodyon kymeynt e6 synhwyr ar rey eyda6. Ac 6rth henny gwy-/
18. bot a 6ynney pa dywed a 6ydey arna6 ef erchy a gwnaeth yr
19. gwas ye6anc dywyt \55\ yda6 kymeynt ac a gwyppey am henny. Ac
20. ena e | dywa6t merdyn wrtha6 ente6. ffo ep ef rac tan meybyon
21. c6stennyn o gelly ffo. E | maent ara6rohon \56\ en paratoy e6 llonghe6
22. ara6rhon e | maent en ada6 traeth llyda6: er a6rhon e | maent
23. en lled6 e6 hwylye6 ar llet e weylgy. e | maent en kyrch6 enys
24. prydeyn. wynt a kyrchant kenedyl saesson. wynt a darestynghant
25. er escym6n pobyl. Ac eyssyoes ep ef wynt ath gwarchaeant
26. ty kesse6yn em me6n twr ac ath loscant. kanys oth dr6c ty
27. e gwaethost \57\ ty brat e6 tat wynt. ac e gwahodeyst e saesson
28. yr enys hon. De6 aghe6 essyd en emdangos ac nyt para6t
29. yt gwybot pa 6n kyntaf a ochelych onad6nt. Or neyll parth
30. e | mae e | saesson en anreythya6 de gwlat ath ky6oeth ac en

31. goky6ada6 de aghe6 tythe6. ac or parth arall e | mae e | de6
32. 6roder. emreys gwledyc ac 6ther pendragon er rey essyd//

t. 130
1. en llawurya6 keyssya6 dyal aghe6 e6 tat arnat ty. Keys le y ffo yt
2. os gelly. a6ory e | de6ant y traeth totneys yr tyr. 6uynt a cochant
3. de6r6d e | saesson o gwaet. a gwedy e llader heyngyst e coronheyr
4. emreys gwledyc. Ef a hedycha e | gwladoed. ef a kyweyrya er eglwys-/
5. se6. ac or dywed e lledyr a gwenwyn. Ac en | y ol ente6 e coronheyr
6. y 6ra6t ef 6ther pendragon. e | gwr he6yt a 6yrheyr y dydye6
7. a gwenwyn. kymeynt a henny 6yd brat e | kenedyl honno er rey
8. a lwnc baed kernyw. Ac ena ny b6 6n gohyr pan gole6ha6s
9. e | dyd trannoeth e | doeth emreys wledyc ac 6ther pen!dragon y 6ra6t
10. a dec myl o 6archogyon y | gyt ac wynt yr tyr.
11. Ac ena en e | lle pan klywuyt en honneyt ey dy6odedygaeth
12. wynt yr tyr. emkyn6lla6 a | gwnaeth attad6nt e brytanyeyt
13. a | re | daroed e6 gwascar6 ac e6 dystryw en e | 6eyn \58\ tr6eny honno. Ac
14. ena llawenach wuant noc e | gwnotaessynt \59\ o acha6s emkyn6lla6
15. e6 kywta6t!wyr attad6nt. Ac ena emkyn6lla6 e | pobyl a gwna-/
16. ethant y | gyt ena ac 6rda6 emreys gwledyc en 6renyn. a | dar-/
17. est6ng o pa6b yda6 en herwyd e6 kynne6a6t. Ac ena annoc a
18. gwnaeth pa6b ena o kyt!d6undep kyrch6 am pen e | saesson.
19. ac eyssyoes annot henny a | gwnaeth e | brenyn. ac en kyntaf my-/
20. net am pen Gortheyrn y dyal aghe6 y tat arna6. kanys kymeynt
21. oed y lyt 6rtha \60\ ac nat oe \61\ da dym kantha6 or a | gwneley ony
22. chaffey dyal y | tat en kyntaf ar gortheyrn. Ac ena trossy y | lw
23. a | gwnaeth parth a chymry y 6ynn6 ky6lenwy y ewyllys ar
24. gortheyrn a | dy6ot a | gwnaeth hyt am pen kastell Genorwyw.
25. kanys eno e | ffoassey Gortheyrn tebyg6 a | gwnaeth bot en kadar-/
26. naf lle oed h6nn6 ac en dyogelhaf yda6 enda6. Ac esef lle ed | oed
27. e kastell en ergyng ar glan er a6on a elwyr Gwye. em my-/
28. nyd clorach. Ac ena gwedy dy6ot emreys hyt eno koffa6 a | or6c
29. e | brat a gwnathoedyt oy tat ac oy 6ra6t a | dywedwyt wrth
30. eydol d6c o kaer gloew a | gwnaeth 6al hyn. A wely ty tewys-/
31. sa6c bonhedyc m6roed e | kaer hon ae thyroed a tebygy ty a
32. allant wy amdyffyn Gortheyrn megys na allwyf y k6dyaw//

t. 131
1. 6e cledyf y en | y emyscar ef. kanys ef a haed6s aghe6 megys e | g6dosty.
2. Ac 6rth henny e | kywta6dwyr dyleda6c dyel6ch en 6ra6l en kyn-/
3. taf arna6 ef trwy er h6n e | doeth e | drygew hyn oll yr enys hon.
4. ac odyna emchwel6n en ar6e6 en en | gelynyon a rydha6n en gwlat
5. y gan e6 cre6londer. Ac ena ny b6 gohyr gossot a | gwnaethpwyt
6. amrya6al peyryanhe6 a dechre6 emlad ar ty a cheyssya6 dystryw
7. e | m6roed. Ac or dywed gwedy na thygyey dym o henny oll gossot
8. tan a | gwnaethpwyt ac gwedy kaffael goscymon or tan ny gor-/
9. ffowysswys eny losces e twr a gortheyr \62\ enda6. Ac ena pan kygle6
10. heyngyst ar saesson y | gyt ac ef henny dyr6a6r o6yn a kymerassant.
11. kanys clot emreys ae dewred a aryneygyey. kymeyn<t> o nerth a de6-/
12. red a gle6der oed yr gwr hyt nat oed er eyl a alley emky6erbyn-/
13. nya6 ac ef. kanys ot emladey nep ac ef e | neyll peth 6ydey ae ef ef
14. a | wuryey y elyn y | ar y 6arch yr llawr. ae ente6 a | torrhey y gwaew
15. en dryllye6. Ac y | gyt a | henny hael oed en rody da. gawastat \63\ oed eg
16. gwassanaeth dwywa6l. hyna6s araf em pob peth. ac em blaen
17. pob peth gochel kelwyd a | gwnaey. Dewr ar y troet. dewrach y
18. ar 6arch. a doeth en llywyaw y lw. Ar kampe6 hyn hyt tra

19. ed | oed en llyda6 a ehedynt pe6nyd e6 clot hyt en enys prydeyn.
20. Ac 6rth henny ena o6yn ma6r a | delys e | saesson racda6 a ffo trwy
21. h6myr a | gwnaethant. Ac en e | gwladoed henny e | kadarnhassant
22. e | dynassoed ar kestyll kanys e | gwlat honno en gwastat oed megys
23. en amdyffyn 6d6nt. ky6nessa6rwyd escot!lont a | rodey kedernyt 6d6nt
24. en wastat. er hon a emdangossey en gwastat ar kollet yr kywdawt-/
25. wyr. kanys gwlat ar6thyr dyffeyth oed gwedy kyrr6 y phobyl
26. eh6n o!honey a lle adas kadarn y elynyon oed endy. kanys er es-/
27. cotyeyt. ar ffychtyeyt. a | gwyr dacya ar llychlynwyr a phob kenedyl
28. or a | deley y anreythya6 er enys ac y gwne6th6r dr6c ydy a kyrchynt
29. e | gwlat honno. ac 6rth henny e | ffoes e | saesson ydy megys e | keffynt
30. honno mal kastell o | bey reyt 6d6nt 6rth henny. Ac ena pan kygle6
31. emreys henny dypryderach wu a glewder a kymyrth a gobeyth
32. b6d6golyaeth. ac en ky6lym Gwyssya6 a gwnaeth e kywda6t!wyr//

t. 132
1. ac ew gwaewyr. Ac ena gwedy dy6ot emreys gossot a | gwna-/
2. eth ente6 y lw en 6ydynoed ac emlad gwychyr a wu er rygth6nt.
3. Ac ena emlad a gwnaethant e | saesson o 6n 6ryt ac em!6rath6 pob
4. eylwers en aghe6a6l. ac ell6ng gwaet o pob parth. a | lle6eyn
5. er rey meyrw a kyffroey llyt en er rey byw. Ae or dywed gor6ot
6. a gwnaey e ssaesson pey na deley bydyn o 6archogyon llydaw
7. a ossodassey emreys ar neyll | t6 megys e | gwnathoed en er emlad
8. kyntaf ac wynt. Ac ena pan doeth e | 6ydyn honno dechre6 gwas-/
9. car6 a | gwnaethant e | saesson ac o 6reyd ed emkynn6llassant
10. eyl | weyth. Ac ena gwychrach ed emladey e brytanyeyt ac o | 6n
11. enny ac 6n 6ryt llad e6 gelynyon. Ny gorffowyssey emreys en dysc6
12. e kytemdeythyon ac en brath6 ac en llad a | ky6arffey ac ef oe elynyon
13. en emlyt er rey a | ffoey. ac en e | wed honno en dydan6 y kyt/
14. emdeythyon eh6n. Ac e6elly he6yt ed | oed eydol en redec h6nt
15. ac ema hep gorffowys en brath6 en aghewa6l e | gelynyon
16. a | ky6arffey ac ef. a | pha peth bynnac hagen a | gwneley en wastat
17. ed oed en dam6na6 kaffael emky6ar6ot a heyngyst.
18. Ac ena 6al ed | oedynt en emkyrch6 pob eylwers emkaffael
19. a | gwnaeth eydol a heyngyst a dechre6 newydya6 dyrnodye6
20. ac ena e | gwelet de6 gwr en emlad kanys tra ed | oedyn en newydy-/
21. aw dyrnodyew e gwelyt e tan oc e6 cledy6e6 megys kawat
22. or mellt em blaen taran. Ac e6elly hyr e b6ant en emff6st hep
23. adnabot en ha6d pwy a gor6ydey onad6nt. kanys gweythye6
24. e | gor6ydey eydol ac e | darestyghey heyngyst. Ac ena 6al ed | oedynt
25. e6elly en emky6ogy enachaf Gwrleys yarll kernyw ar 6ydyn
26. ed oed en | y blaen y | gyt ac ef ac en emlad ar tor6oed en | y erbyn.
27. Ac ena y | gyt ac e | gweles eydol henny kymryt hyder a | glewder
28. ac eho6ynder ma6r a or6c enda6. a meglyt heyngyst a | gwna-/
29. eth erbyn baryfle y penffestyn. ac oe holl nerth y tynn6
30. kantha6 a | or6c eny 6ydant em per6ed kedernyt y kytem-/
31. deythyon eh6n ac ef. Ac ena o hyt y lef e | dywa6t kan dyr-/
32. 6a6r lewenyd. Ne6 re eylenwys dyw 6y eyd6net y hedyw.//

t. 133
1. kywerssegh6ch a lled6ch e | bratwyr essyd en ech erbyn. kanys e
2. wud6golyaeth esyd en ech llaw. ne6 deryw ywch gor6ot kan gor-/
3. wuyt ar heyngyst. Ac ena ny gorffowyssassant e brytanyeyt namyn
4. kan pob a6r kyrch6 e | saesson ac ew llad. ac ot enkylynt echedyc
5. en e | lle e6 kyrchw. ac ny gorffowyssassant en e wed honno eny ka6ssant
6. e wud6golyaeth. Ac e | ffoes e | saesson pa6b onad6nt en e | lle kyntaf

7. e keffynt gochel6a. rey onad6nt a kyrchey e keyryd kadarn ar
8. dynassoed. ereyll a ffoey yr mynyded ac yr koedyd. ereyll a kyrchey
9. ew llonghe6. ac ena eyssyoes e | ffoes octa map heyngyst ar ran
10. wuyhaf or llw kantha6 hyt eg kaer e6ra6c. ac offa y kar ente6
11. a ffoes hyt eg kaer alcl6t a | ny6er arall kantha6 a chadarnhaw
12. er rey henny a | gwnaethant o lawer o wyr ar6a6c.
13. Ac ena gwedy kaffael o emreys e | wud6golyaeth e ka6as ka-/
14. er kynan ac ena e | b6 teyr nos a thry dye6. ac ena ed erchys
15. clad6 er rey meyrw. a | gwne6th6r medegynyaeth 6rth er rey
16. brathedyc a | gorffowys er rey dyffygya6l blyn. Ac ena galw a | gwna-/
17. eth atta6 er holl tewyssogyon a | go6yn kyghor 6d6nt peth a
18. gwnelyt y heyngyst. Ac ena e | dothoed eydal escop kaer gloew
19. bra6d y eydol yarll oed h6nn6. gwr ma6r a6d6rdod6s oed h6nn6.
20. Ac ena pan gweles e | gwr h6nn6 heyngyst en se6yll rac bron
21. e | brenyn ef a dywa6t 6al hyn. Pey keyssyey pa6b o hyn o ny6ero-/
22. ed rydha6 heyngyst ep ef my a \64\ llad6n en dryllye6 megys e
23. llada6d sam6el proffwyt agag brenyn amalech. ac e | dywa6t
24. 6rtha6. megys e gwnaeth de cledyf ty mamew hep 6eybyon.
25. e6elly e | gwnaf | ynhe6 de 6am ty hep 6ap em plyth e | gwraged. ac
26. e6elly gwne6ch chwythe6 y h6n. Ac e kymyrth eydol heyngyst
27. ac y d6c odyeythyr e | kaer ac gwedy llad y | pen y hellyngh6s y
28. ehedec ar gordy6ynder 6ffern. Ac ena ed erchys emreys megys
29. ed oed gwareda6c ef em pob peth y clad6 a gossot bryn ma6r
30. or dayar ar | y warth \65\ mal ed oed cle6a6t kalad6 pagan.
31. Ac ena gwedy henny e | kychwynn6s emreys ae | lw parth
32. a chaer e6ra6c y emlad ac octa map heyngyst. Ac ena gwedy//

t. 134
1. eyste o!honaw wrth e | dynas tebygw a | gwnaet \66\ octa map heyn-/
2. gyst na alley kynhal e | kaer en erbyn emreys gwledyc. Ac ena
3. kymryt kyt kyghor a | gwnaeth. ac esef a | gwnaethant mynet ef
4. ar gwyr bonhedycaf y | gyt ac ef a | chadwyn en | y law a thywa6t en
5. e6 penne6 a | dy6ot hyt rac bron e | brenyn e6elly a | dywedwyt
6. er amadra6d h6n 6rtha6. Gorchy6ygedyc ew 6en dwywew | y
7. ath dyw tythe6 ny phedr6ssaf y | 6ot en gwledych6 kanys gwelaf
8. ef en kymhell e | sa6l 6onhedygyon hon y dy6ot attat ty en e
9. wed hon. Ac wrth henny kymer ty nyny ar kadwyn hon. ac ony
10. mynny gwne6th6r tr6gared a | ny rwym ty ny ar kadwyn hon
11. a | pha peth bynnac o poen a 6ynnych y gwne6th6r arnam ny pa-/
12. ra6t 6yd6n nynhe6 oe dyodef. Ac ena trossy ar gwarder a | or6c emreys ac
13. erchy barn6 pa peth a | gwnelyt ac wynt. Ac ena gwedy rody o lawer
14. amra6al kyghore6 e | ky6odes eydal escop kaer gloew a dywedwy \67\ er ama-/
15. dra6d h6n. Pobyl gabaon a | doethant oc e6 bod ar plant er ysrael y
16. keyssya6 tr6gared ac wy ae ka6ssant. Na 6yd6n gwaeth nynhe6 6rth
17. henny a | ny en crystonogyon noget ydeon. namyn gwna6n tr6gared ac
18. wynt. Amyl ac ehang ew enys prydeyn a llawer essyd endy o leoed dyffe-/
19. yth. Ac 6rth henny gwna tr6gared ac wynt a thagnhe6ed a dyro lle
20. dyffeyth 6d6nt y presswylya6 enda6 ac y arweyn trakywyda6l keythy-/
21. wet adat \68\ tythe6. Ac ena e | gwnaeth emreys kyghor eydal escop ac er
22. rodes tagnhe6ed 6d6nt. Ac en kynthebyc y henny e | doeth offa ar saesson
23. ereyll a ffoessynt ac e | ka6ssant tr6gared he6yt y | gan e brenyn. Ac ena
24. er rodes emreys 6d6nt e | gwladoed ker llaw escotlont a | gwnaeth ky-/
25. reyr ac wynt. ac ew hell6ng en ryd y | emdeyth.
26. Ac ena gwedy gor6ot o emreys ar y elynyon gal6 a | gwnaeth ty-/
27. wyssogyon e | teyrnas atta6 hyt eg kaer e6ra6c. Ac ena gorchy-/
28. myn a | or6c 6d6nt atnewydha6 er eglwysse6 a daroed yr saesson e6

29. dystryw. Ac ente6 eh6n a kymyr th arnaw atnewydha6 er eglwys
30. penhaf en e | kaer honno. ac y | gyt a henny eglwysse6 escoptye6 e | gwlat.
31. Ac ena em pen e | pythe6nos gwedy dar6ot gossot sseyry a | gwyth-/
32. wyr \69\ em pob lle. ed aeth e brenyn hyt en ll6ndeyn er hon a | daroed//

t. 135
1. yr saesson y dystryw hep y harpet. Ac ena dol6ryaw a gwnaeth e | bre-/
2. nyn o gwelet y hapall a | galw e kywda6twyr o pob lle a | dechre6 y hat-/
3. gwne6th6r. Ac ena e | ll6nyeth6s ef holl l6nyeth y | teyrnas a | gossot
4. ky6reythye6 endy megys e b6essynt er e | dechre6. a | rody y pa6b or
5. ae kollassey tref e6 tat en e6 delyet. Ac y | gyt a | henny y holl enny ae
6. holl lawur oed eg kylch atnewydha6 y teyrnas. ac adeylat er
7. eglwysse6 ac gwne6th6r hed6ch a chy6reythye6 da. Ac odyna
8. ed aeth hyt eg kaer wynt. ac ena e | gwnaeth megys em pob 6n
9. or rey ereyll. Ac ena gwedy dar6ot gossot a | ll6nyeth6 pob pet \70\ or
10. a oed reyt y gwne6th6r o annoc a dysc eydal escop kaer gloew
11. ed aeth odyna hyt e 6ynachloc essyd en emyl kaer karada6c er
12. hon a elwyr ara6ron salesbr6. en e | lle ed | oedynt er yeyrll ar ba-/
13. ronyeyt a | ladassey heyngyst escym6n en gorwed. Eno ed oed my-/
14. nachlo \71\ o try | chant broder em mynyd ambry e | g6r h6nn6 a | dywe-/
15. dyr re seylya6 e 6ynachloc hono en kyntaf. Ac ena gwedy dy6ot
16. ohona6 hyt e | lle ed oedynt e | gwyrda henny en gorwed ac edrych
17. arnad6nt wylaw a | or6c o gwarder. Ac ena gwedy medylya6 o!ho-/
18. naw llawer o 6edylye6 y edrych pa ff6n6t e galley gwne6th6r an-/
19. ryded tragywyda6l wuch pen e | gwyr henny ac a | parahaey \72\ hyt dyd
20. bra6t. kanys teyl6ng oed e | gwyrda henny o | gwne6th6r 6d6nt cof
21. clot6a6r tragwyda6l kanys en wyryon e lledessyt wynt.
22. Ac ena gwedy galw a chyn6llaw o pob lle seyry pren ar rey meyn
23. gorchymynn6s e | brenyn 6d6nt dychymygy oc e6 hethre-/
24. lyth er ryw adeylat a 6ey teylwng en anryded yr 6eynt wyr henny
25. ac a parhaey en tragwyda6l. Ac ena gwedy dyffygya6 e6 hethrelyth
26. y pa6b onad6nt dynessa6 a | gwnaeth tremoryn archescop kae \73\ llyon
27. ar e | brenyn a | dywedwyt wrtha6 6al hyn. Arglwyd ep ef o | mynny
28. perffeythya6 a ch6pla6 e | gweyth ed wyt en mynn6 y gwne6th6r
29. gal6 atat merdyn emreys bard gortheyrn gorthene6. kanys my a
30. tebygaf nat oes er eyl dyn kymeynt y ethrelyth ae kywreynrwyd
31. ac ef. ac y 6ynegy e peth a 6o rac llaw ac y gwne6th \74\ kywreyn-/
32. rwyd kynrycha6l parha6s. ac 6rth henny arch tythe6 y dy6ot//

t. 136
1. ef ema hyt pan ellych tythe6 trwy y ethrylyth ef se6yll e gweythret
2. esyd yth 6ryt y gwne6th6r. Ac ena ell6ng a | gwnaeth emreys ken-/
3. nade6 oe keyssya6. ar hyt e | gwladoed. Ac ena gwedy krwydra6 llawer
4. or gwladoed e ka6ssant ef en gwlat a elwyr gwent ar glan ffynna6n
5. galabes kanys mynych e | tremyney honno. Ac ena gwedy mynegy o/
6. nad6nt e6 neges y d6gant ef kanth6nt ar e | brenyn. Ac ena y | erbyn-/
7. nyeyt en anrydyded6s \75\ a | gwnaeth e | brenyn yda6 ac en
8. lawen. ac erchy yda6 dywedwyt 6d6nt
9. daroganhe6 a | phethe6 dyrgel a 6ey rac
10. llaw. Ac ena e | dywa6t merdyn 6rth-/
11. aw ente6 Arglwyd ep ef ny dy-/
12. leyr dywedwyt er ryw pethe6 namyn pan
13. y deyssy6o aghenreyt wynt. kanys pey as dywett6n | y wynt pryt
14. na bey reyt 6rth6nt namyn en o6er; tewy a | gwnaey er espryt
15. essyd ym dysc6 | y a | phan 6ey reyt ym 6rtha6 ny gwnaey dym yrof.
16. Ac ena gwedy na dywedey dym yr nep ny mynn6s e brenyn

17. y 6olest6 or pethe6 a 6ey rac llaw. namyn erchy mynegy kyghor
18. yda6 or peth ed oed en medylya6 amdana6. Ac en \76\ e | dywa6t mer-/
19. dyn. Arglwyd ep ef. os o tragywyda6l gweythret e | mynny tecca6
20. bedrawt e gwyr hyn. an6on en ol chor e kewry hyt em mynyd
21. kylara en ywerdon. kanys eno e | mae kyweyrdep ar e | meyn nys gor6c
22. nep or oes hon ony bey ethrelyth ae tewyssey. kymeynt ew e | meyn ac nat
23. oes nerth na chedernyt ed estyghont yda6. A phey bydynt wy ema
24. en er ansa6d e | maent eno ac e6elly e6 gossot eg kylch e | 6edra6t
25. wynt a se6ynt en trakywyda6l e6elly.
26. Ac ena gwedy dywedwyt o 6erdyn er amadra6d h6n sef a or6c
27. emreys ena chwerthyn a | dywedwyt. 6al hyn. Pa ff6n6t e | gel-/
28. lyt dwyn meyn kymeynt ar rey henny o le kyn pellet a h6nn6.
29. megys na bey meyn meyn \77\ en enys prydeyn a | ellyt gwne6th6r
30. e | gweyth h6nn6 ac wynt. Ac ena e | dywa6t merdyn. Arglwyd
31. ep ef na chward gwatwar am henny. kanys o pr6dder dy6ry ed
32. wyf | y en dywedwyt henny. kymyscedyc ew e | meyn ep ef ac nyt//

t. 137
1. oes 6n maen hep rynwed a | medegynyaeth arna6 kanys e keywry
2. gynt ac e6 d6c or emyle6 eythaf yr affryc ac ae gossodassant en ywerdon
3. wynt hyt tra ed | oedynt en | y gwledych6. Ac essef acha6s oed henny 6rth
4. gwne6th6r enneynt 6d6nt en e6 per6ed pan deley heynt ne6 cle6yt
5. arnad6nt. ac ena golchy a gwneynt e | meyn a b6r6 er agolchyon h6nn6
6. em me6 \78\ er enneynt. y yachaw er rey a | 6ey claf onad6nt. Ac y | gyt a
7. henny he6y \79\ kymysc6 s6g | y llyssye6oed a | gwneynt ac
8. ef 6rth yacha6 er rey brathedyc. Ac ena
9. pan kygle6 e | brytanyeyt henny annoc
10. en kyt!d6unt a | gwnaethant mynet
11. en ol e meyn ac e6 kyrch6. Ac ena or | dy-/
12. wed ed etholet 6ther pendragon bra6t e | brenyn a phymtheg myl
13. o | wyr ar6a6c y | gyt ac ef y perffeythya6 e | neges honno. Ac y | gyt a hen-/
14. ny ed etholet merdyn emreys hyt pan 6ey trwy y ethrelyth ae dysc ae
15. kyghor e gwnelyt pob peth or neges honno. Ac ena gwedy para-/
16. toy e | llonghe6 kychwyn a | gwnaethant ar gwynt en rwyd en e6 hol.
17. Ac en er amser h6nn6 ed oed Gyllam6ry en 6renyn en ywerdon.
18. gwas ye6anc moledyc. y dewred oed h6nn6. A phan kyglew
19. h6nn6 e6 dy6odedygaeth e gwyr henny oe gwlat ef kyn6lla6 llw
20. ma6r a | gwnaeth a | mynet en e6 herbyn. Ac ena gwedy gwybot
21. acha6s e6 neges chwerthyn a | dywedwyt 6rth e | gwyr oed en
22. se6yll. Nyt ry6ed kenhyf anreythya6 o estra6n kenedyl llesc ke-/
23. nedyl enys prydeyn. Pwy a kygle6 eyryoet er ryw en6ydrwyd
24. h6n. ae gwell meyn ywerdon no meyn enys prydeyn hyt pan ky-/
25. mellynt arnam ny emlad ac wynt. Gwysc6ch wyr ac amdyffyn-/
26. n6ch ech gwlat kanys hyt tra 6o gwr en wyw ohonam ny
27. ny chaffant 6n maen onad6nt. Ac ena pan gweles 6thyr wynt
28. en para6t y emlad en e6 herbyn bydyna6 en ky6lym ac e6
29. kyrch6. a | hep 6n gohyr e | gorwu e | brytanyeyt a | llad e | gwy-/
30. dyl ac ew brywa6 ac e6 hessyga6. a ffo gyllam6ry brenyn
31. ywerdon. Ac ena gwedy e6 gor6ot ed aethant hyt em my-/
32. nyd kylara en e lle ed oed e | meyn. Ac ena pan gwelsant e//

t. 138
1. meyn llawenha6 en 6a6r a | gwnaethant ac anry6ed6. Ac ena
2. 6al ed | oedynt pa6b onad6nt en se6yll e dywa6t merdyn 6r-/
3. th6nt. llawurywch gwyr ye6eync oc ech nerth y keyssya6 dyot
4. e | meyn. ac edrych6ch pa peth ore6 a 6o ae ech nerth chwy ae

5. ente6 ethrelyth a | chewreynrwyd. Ac ena oe arch ef ed emrodas-/
6. sant o 6n 6ryt ac amra6al peyryanhe6 y keyssya6 dywereydya6
7. e | meyn. rey ar raffe6 ereyll a | thyde6 ereyll ac amra6al peyryanhe6. ac
8. ny dygrynnoes dym 6d6nt e6 holl nerth. Ac ena gwedy dyffygya6
9. pa6b onad6nt ac na ellynt dym chwerthyn a | gwnaeth merdyn
10. ac gossot a | gwnaeth ente6 y peyryanhe6. a | gwedy dar6ot yda6
11. gossot pob peth en | y le onad6nt en esca6nach noc e | gellyt e | dyo-/
12. des ef e | meyn a | gwedy e6 dyot e6 dwyn hyt e | llonghe6 ac ew
13. gossot eme6n e | llonghe6 a | chan lewenyd e6 dwyn hyt en enys
14. prydeyn a dy6ot ac wynt hyt e lle ed | oedynt bede6 e | gwyr. Ac
15. ena gwedy mynegy henny yr brenyn an6on kennade6 a | gwna-/
16. eth ente6 em pob lle en enys prydeyn ac erchy y | pa6b or meybyon
17. llen ar lleygyon dy6ot en llwyr hyt atta6 ef hyt em mynyd
18. ambry 6rth gwne6th6r kan lewenyd bedra6t e | gwyrda henny.
19. Ac ena wrth e | gwys honno e | doethant er escyp ar abade6 ar
20. escolheygyon o pob ky6ryw 6rdas. Ac ena gwedy dy6ot pa6b
21. onad6nt en e | dyd gossodedyc gwysca6 a | gwnaeth e | brenyn
22. coron e | teyrnas am y | pen ac gwne6th6r gwyl6a e s6lgwyn
23. en 6renhynya6l anryded6s try dye6 en kyssylledyc. Ac ena
24. e | gossodet sampson en archescop eg kaer e6ra6c. a | dy6ryc
25. en archescop eg kaer llyon ar wysc. e | g6r a | daroed y dwy-/
26. wa6l gweledygaeth y ethol en er 6n lle h6nn6. Ac ena
27. gwedy dar6ot yda6 ll6nyeth6 pob peth or a oed reyt en
28. e teyrnas erchy a | gwnaeth y 6erdyn gossot e meyn eg
29. kylch e bede6 e | gwyrda henny. er rey a d6gassey o ywer-/
30. don. Ac ena o arch e | brenyn e | gossodes merdyn e | meyn
31. en e gwed ed oedynt gossodedyc em mynyd kylara en
32. ywerdon. ac ena e | dangosses ef bot en trech ethrelyth no nerth.//

t. 139
1. Ac en er amser h6nn6 ed oed paschen 6ap gortheyrn er h6n a
2. ffoassey hyt en germanya en kynn6lla6 holl 6archogyon
3. ar6a6c e | gwlat honno ac en e6 kyffroy en erbyn emreys y keys-/
4. sya6 dyal y tat arna6. Ada6 a | gwnaey llawer 6d6nt o e6r ac aryant
5. o galley ef trwy e6 nerth wy gorescyn enys prydeyn. Ac ena gwe-/
6. dy twylla6 o!hona6 pa6b onad6nt wy trwy y adawe6 ef para-/
7. toy llyghes 6a6r a | gwnaethant a | dy6ot hyt eg gogled er enys
8. a | gwnaethant a | dechre6 y hanreythyaw. Ac ena gwedy mynegy
9. henny yr brenyn kyn6lla6 a | gwnaeth ente6 y lw a | mynet en e6
10. ac en e | lle rody brwydyr 6d6nt a chat ar 6aes. Ac ena eyssyoes trw \80\
11. 6od Dyw gor6ot a | gwnaethant e | brytanyeyt ar e | saesson ac ew
12. kymhell wynt ar ffo a llad dy6ess6r onad6nt.
13. Ac ena gwedy kymhell paschen ar ffo ny lla6ass6s emchwe-/
14. l6 trae ke6yn hyt en germanya namyn trossy y hwylye6
15. a | mynet hyt en y!werdon ar Gyllam6ry e | g6r a | oed 6renyn
16. eno a | mynegy yda6 e | damweyn a | daroed yda6. Ac ena tr6anha6
17. a | gwnaeth Gyllam6ry 6rtha6 ac ada6 porth yda6 y keyssya6
18. dyal ar e | brytanyeyt e | sarhaet a | gwnathoed 6ther pendragon
19. bra6t emreys gwledyc pan kyrchassey e | meyn y ywerdon.
20. Ac ena gwedy dar6ot gwne6th6r kygreyr er rygthynt pa-/
21. ratoy llynghes a | gwnaethant a | mynet en e6 llonghe6 a | or6-/
22. gant a | dy6ot hyt em mynyw yr tyr. Ac ena gwedy klybot hen-/
23. ny esef a | gwnaeth 6ther pen!dragon kyn6lla6 holl kedernyt
24. er enys hon y | gyt ac ef a | mynet hyt eg kymry en e6 herbyn
25. y emlad ac wynt. kanys emreys gwledyc oed en glaf eg kaer
26. wynt o gorthr6m heynt. ac 6rth henny ny all6s ef eh6n 6y-/

27. net eno. Ac ena pan kygle6 paschen a Gyllam6ry henny ar
28. saesson oed y | gyt ac wynt llawenha6 en 6a6r a | gwnae-/
29. thant a | thebyg6 bot en ha6s 6d6nt gorescyn er enys o acha-/
30. 6s cle6yt e | brenyn. Ac ena hyt tra ed | oed e | son ar m6rm6r
31. h6nn6 em plyth e llw dynessa6 a | gwnaeth 6n or saesson
32. er h6n a elwyt eappa a | dywedwyt 6rth paschen. Pa 6eynt//

t. 140
1. ac wynt kyweyryaw a | gwnaethant ew bydynoed o | pob parth
2. ac emkyrch6 ac emlad. Ac en er emlad h6nn6 llawer o | pob
3. parth megys e | damweynnya en e | kywry6 ky6ranc honno.
4. Ac ena or dywed gwedy trewlya6 llawer or dyd onad6nt gor-/
5. 6ot a | gwnaet \81\ 6thyr pendragon a llad Gyllam6ry a | phaschen
6. a ffo er estrayn kenedyl hyt e6 llonghe6. ac eyssyoes hyt tra
7. ed | oedynt en ffo e6 llad a | gwnaeth ky6da6t!wyr 6d6nt. Ac
8. ena eyssyoes trwy kanh6rthwy dyw e wud6golyaeth a | ka6as
9. 6ther ac gwedy henny megys e | gall6s kyntaf ed aeth parth
10. a chaer wynt. kanys kennade6 a dothodynt atta6 a dywedwyt
11. re 6ar6 e brenyn. a | dar6ot y klad6 o escyp ac archescyp ac abade6
12. en anryded6s megys e | dyley gwr kywurd ac ef en e 6ynwent
13. a gwnathoed eh6n en | y 6ewyt. em me6n chor e kewry.
14. Ac ena gwedy emkynn6lla6 y | gyt pobyl e | teyrnas er escolhey-/
15. gyon ar lleygyon o annoc a chyt!synnhyedygaeth pa6b o hen-/
16. ny e kymyrth 6thyr pendragon coron e | teyrnas ac ed 6rd6t
17. en 6renyn. Ac ena gwedy henny koffa6 a | or6c 6thyr proffwy-/
18. dolaeth a | gwnathoed 6erdyn yda6 trwy e dreyc. ac erchy a
19. gwnaeth gwne6th6r ll6n dwy dreyc o e6r ar e wed e | gwel-/
20. sey ar e | seren. Ar rey henny a | gwnaethpwyt o anry6ed kel6y-/
21. dyt a | chywreynrwyd e | neyll a ossodes en er eglwys penhaf eg
22. kaer wynt ar llall a | etelys kantha6 eh6nan en | y 6laen en er em-/
23. lew \82\ . Ac o henny allan e | gelwyt ef 6thyr pen!dragon. Ac esef ew
24. henny eg kymraec 6thyr pen dreyc kanys trwy e dreyc e | da-/
25. rogan6s merdyn 6thyr pendragon en 6renyn.
26. Ac ena gwedy llawer o wrwydre6 a | gor6ot ar e | saesson
27. ar escotyeyt a | hedych6 er enys darpar6 a | gwnaeth e | bre-/
28. nyn daly llys e | s6lgwyn en ll6ndeyn gwedy e | 6eynt wu-/
29. d6golyaeth honno a | galw atta6 gwyrda y holl teyrnas ac
30. e6 gwraged y | gyt ac wynt wrth gwne6th \83\ kyt!lewenyd y | pa6b
31. onad6nt. Ac ena ed emkynn6llassant o | pob dynas en enys pry-/
32. deyn e | gwyrda ac e6 gwraged y | gyt ac wynt en erbyn er//

t. 141
1. ac en er wyl6a honno llawen oed pa6b kanys gwelynt e | brenyn
2. en e6 har6oll en llawen. Ac eno e | dothoed Gwrleys yarll kernyw ac
3. eygyr y gwreyc y | gyt ac ef e | gwreyc a | ragorey y phryt a theg6ch
4. rac a oed en enys prydeyn o | gwreyc gwedy hy. Ac y | gyt ac e | gwe-/
5. les e | brenyn e | gwreyc honno y char6 a | or6c en wuy noc a | gweles
6. eyryoet o | gwreyc ac y honno eh6nan ed an6oney e | brenyn er an-/
7. regyon ar gwyrode6. ar annerche6. Ac y | gyt ac e | gweles Gwrleys
8. henny sorry a | gwnaeth ac en e | lle mynet or llys hep kanhyat a | or6c
9. ac ny b6 nep en e llys a alley y gwaha6d trae ke6yn yr llys. kanys
10. o6yn oed kantha6 kolly er hyn a karey en wy no dym. Ac ena tygh6
11. a | or6c e | brenyn onyt emchweley yr llys y gwne6th6r ya6n yr
12. brenyn am er ada6 y | lys hep kanhyat. ac ony delhey ef a | dystrywey
13. y ky6oeth o | fflam a | hayarn. Ac ena hep ohyr tra ed | oed e | llyt ar
14. bar h6nn6 en parha6 er rygth6nt parathoy a chyn6lla6 a

15. gwnaeth e | brenyn llw ma6r a | mynet am pen kernyw a | dechre6
16. anreythya6 e | gwlat ae lloscy. Ac ena ny lla6asa6s G6rleys em!er-/
17. bynnyeyt ar brenyn namyn kadarnha6 y kestyll ac arhos
18. porth atta6 o ywerdon. a chanys mwy oed y o6al am y wreyc
19. noc amdana6 eh6n y gossot a | gwnaeth ydy eg kastell tynda-/
20. gol kanys kadarnhaf oed h6nn6. Ac ente6 eh6n a aeth eg kastell
21. dymlot rac damweyn e6 kaffael ell de6 en er 6n lle y | gyt. Ac ena
22. pan kygle e | brenhyn henny mynet a | gwnaeth ef ae lw am | pen
23. e kastell ed oed er yarll enda6 ae gwarchae. Ac ena em pen er
24. wythnos dy6ot kof a | gwnaeth yr brenyn karyat eygyr. a | gal6
25. wlffyn or ryt karada6c a | or6c atta6 y kytemdeyth ae kyt!6archa6c
26. a | dywedwyt wrtha6 er amadra6d h6n. En lloscy ed wuyf o karyat
27. eygyr ac nyt tebyc kenhyf gall6 gochel perygyl 6e corff ony
28. chaffaf e wreyc wrth 6e ewyllys. y ar6er6 ohoney. ac 6rth henny
29. dyro tythe kyghor y | mynhe6 trwy er h6n e | gallwyf kaffael 6e
30. dam6net. Ac ena e | dywa6t wlffyn 6rtha6 ente6. Argllwyd \84\ ep
31. ef pwy a alley rody kyghor yty a alley eylenwy de dam6net ty
32. pryt na bo fford e | galler dy6ot eg ky6yl castell tyndagol. ka-//

t. 142
1. nys em me6n e | mor en anssodedyc ac nat oes fford 6yth ed
2. ed \85\ | eler yda6 namyn y | 6n karrec ky6yng a | thry marcha6c ll6r6-/
3. ga6c a attalyey ket deley de holl ky(g)6oeth en k6byl. Ac eys-/
4. syoes gal6 attat merdyn emreys ac o | geyll nep rody kyghor
5. yty a | henffych gwell o!hona6 ef dyga6n yr rody. Ac ena e | gel-/
6. wyt ar 6erdyn hyt rac bron e | brenyn ac erchy yda6 rody kyg-/
7. hor yda6. Ac ena kyt dol6rya6 a or6c merdyn rac meynt e | gwe-/
8. ley serch e brenyn ar e | wreyc <a> dywedwyt. Arglwyd ep ef o | mynny
9. ar6er6 oth 6ed6l reyt ew (k)gwne6th6r kel6ydode6 newyd
10. ac ny chlywyt eyryoet yth oes ty. My a gwn ac a allaf om kel-/
11. 6ydode6 dody arnat ty drech Gwrleys megys na gwyppo nep
12. na bo ty dy 6o Gwrleys. ac a | rythaf wlffyn en ryth j6rdan o
13. tyndagol. mynhe6 a kymeraf e | tryded drech ac a | doaf y | gyt a | chwy.
14. Ac ena wu6ydha6 a | gwnaeth e | brenyn 6rth kyghor merdyn a
15. gorchymyn oy teylw gwarchad6 e kastell ac emrody wrth
16. holl. kyghor merdyn. ac en e | lle y ssym6dws merdyn e | brenyn en
17. ryth gwrleys yarll kernyw. a | sym6da6 wffyn \86\ en ryth j6rdan
18. a | merdyn en ryth brythael. a | chychwyn racd6nt hyt pan
19. doethant hyt en tyndagol kan e | nos. Ac ena en | e | lle pan
20. gwelet wynt en dy6ot agory a | gwnaethpwyt e pyrth 6d6nt
21. kanys nyt oed nep a wyppey na bey er yarll ae kytemdeythyon
22. a 6ey en dy6ot. Ac ena e | nos honno e kysc6s e | brenyn y | gyt
23. ac eygyr ac gwnaeth y ewyllys arney. ar nos honno e | ka-/
24. 6as beychyogy ar beychyogy h6nn6 e | bw arth6r gor6chel
25. brenyn enys prydeyn gwedy henny.
26. Ac ena gwedy gwybot eyssye6 e | brenyn em plyth e | llw
27. emlad en tyn tros | pen a | gwnaeth e | llw ar kastell a
28. cheyssyaw dywrya6 e | m6roed a chym!hell yarll
29. y | rody kat ar 6aes 6d6nt. Ac ena en agkyg-/
30. hor6s ed aeth er yarll allan oe kastell a | theby/
31. g6 gall6 o | ny6er bychan oed yda6 em!erbynnya6
32. a | ll6 e | brenyn. Ac ena en e | lle em plyth er rey kyntaf//

t. 143
1. e | llas G6rleys. a chennade6 a | doethant y 6ynegy yr yarlles re
2. lad er yarll a chaffael e | kastell. a | phan doethant esef ed oed e | bre-/

3. nyn en ryth G6rleys en eyste ar yarlles ar y neylla6. a | ry6ed
4. wu kanth6nt gwelet eno en yach e | gwr a ledessyt en e wrwydyr
5. kanys ny wydynt wy dym or kel6ydode6 a | gwnathoed merdyn em-/
6. reys yda6. Ac ena pan kygle6 e | brenyn henny chwerthyn a gwnaeth
7. a | dywedwyt 6rth er yarlles. nym llas y ettwa namyn byw wyf
8. megys y gwely ty. Ac eyssyoes dol6r ew kenhyf re kaffael 6eg
9. kastell a llad 6e gwyr. Ac 6rth henny mynhe6 a af en ewyllys
10. e | brenyn rac y dy6ot eman am en pen en de6 ac en kaffael y
11. gyt a damweynnya6 peth a 6o gwaeth yn no henny. Ac ena ed
12. aeth e | brenyn hyt ar y lw a | gwaret y arnaw drech gwrleys
13. a mynet en wthyr pendragon. Ac ena gwedy gwybot ohona6
14. megys e | daroed pob peth o henny dol6rya6 a | or6c o | acha6s
15. re lad G6rleys. ac eyssyoes o acha6s bot eygyr en ryd oe
16. phryodas llawen wu. Ac ena mynet a | gwnaeth am pen kastell
17. tyndagol ae kaffael a | chymryt eygyr en wreyc yda6 ac ar6er6
18. ohoney herwyd y ewyllys. Ac y | gyt e | b6ant o henny allan
19. en rwymedyc o dyr6a6r karyat en ew hoes. A(d)c gwedy henny
20. e ganet map a | merch 6d6n. Ac esef oed enw e | map h6nn6
21. arth6r. ac enw e 6erch wu anna. a homo he6yt a elwyt
22. Gwyar. ac a | wu mam Gwalchmey a | medra6t.
23. Gwedy mar6 6thyr   hic incipit de arturo.
24. pendragon ed emkynn6llassant Gwyrda enys prydeyn
25. o | pob gwlat hyt en dynas kaer wudey ac ena annoc
26. y dy6ryc archescop kaer llyon kyssegr6 arth6r y
27. 6ap en 6renhyn. Ac esef acha6s oed henny rac aghen
28. kanys pan kygle6 e | saesson marwoled 6ther pendragon
29. e | gwa!hodassant wynte6 attad6nt e6 kenedyl ac e6
30. kywda!6t o germanya a | gwne6th6r colgrym en
31. tewys!sa6c arnad6nt a llawurya6 ry6el6 ar e | bry-/
32. tanyeyt. Ne6 re | daroed 6d6nt gorescyn e | ran honno or enys//

t. 144
1. or parth h6nt y h6myr en k6byl hyt em mor kathneys. Ac ena esef
2. a | gwnaeth dy6ryc archescop gwedy gwelet tr6eny e | gwlat kym-/
3. ryt escyp en kytemdeythyon y | gyt ac ef a | chyssegr6 arth6r
4. en 6renhyn a gossot coron e | teyrnas am y pen. Ac esef oed oet
5. arth6r en er | amser h6nn6 pymthec mlwyd. gwas ye6anc ac ny
6. chlywssyt eyryoet em me6n dyn arall e | 6eynt nerth a | dewred
7. a haelder oed enda6. Ac yda6 e | rodassey dyw e | 6eynt rat hon o
8. daeony hyt pan oed karedyc y | gan pa6b hayach or pobloed
9. ae clywssey. Ac ena gwedy y 6rda6 en 6renhyn kad6 a | gwna-/
10. et \87\ kantha \88\ y gnotaedyc de6a6t ac emrody y haelder a | daeony.
11. Ac en e | lle llythra6 a | gwnaey atta6 amylder o 6archogyon
12. hyt nat oed ha6d yda6 kaffael o | da a | rodey 6d6nt. Ac eyssyoes
13. pwy bynhac a 6o kantha6 haelder a | dayony annyana6l y | gyt
14. a chlot a | molyant. ket boet tla6t ar rynna6d o | espeyt; ny eyll
15. gwastat aghanoctyt argywed6 yda6 byth. Ac 6rth henny ka-/
16. nys molyant a haelyony y | gyt oed en arth6r. kyghor wu kan-/
17. tha6 ry6el6 ar e | saesson ac oc e6 gol6t wy ac oc e6 berthed
18. ky6oethogy y te6l6 ae kanhymdaey. A henny a | dyscey ya6nder
19. yda6 kanys ef a | deley llywodraeth a brenhynyaeth er holl enys
20. prydeyn. Ac ena k6n6lla6 a | gwnaeth ef holl ye6ectyt \89\ enys
21. prydeyn or a | oed darestygedyc yda6 ef a | mynet hyt eg kaer efra6c
22. ac ena pan kygle6 kolgrym henny kyn6lla6 a | gwnaeth ente6
23. e | saesson. ar escotyeyt. ar gwydyl ffychty. a dy6ot en erbyn ar-/
24. th6r a | dyr6a6r lw | y 6eynt kanthaw hyt eg glan er a6on a elwyt

25. d6glas. ac ena e | b6 brwydyr er rygth6nt ac e syrthyws llawer
26. or llwoed o pob parth. Ac eyssyoes e wud6golyaeth a | ka6as
27. arth6r. a ffo a | gwnaeth colgrym hyt eg kaer e6ra6c ae erlyt
28. a | gwnaeth arth6r ae gwarchae en e | dynas. ac eyste en | y kylch.
29. Ac ena pan kygle6 baldwl y 6ra6t ffo colgrym dy6ot en e | lle
30. a | gwnaeth a chwe myl o 6archogyon y | gyt ac ef parth ar lle
31. ed oedet en | y warchae y keyssya6 y rydha6 ae ell6ng odyno.
32. Ac en er amser h6nn6 ed oed ente6 pan emlad6s y 6ra6t ef ac//

t. 145
1. arth6r en arhos dy6odedygaeth cheldryc tywyssa6c oed en dy/
2. 6ot a | llw ma6r kantha6 o germanya. Ac ena mal ed oed
3. ar dec mylltyr y 6rth kaer e6ra6c mynn6 a | gwnaeth dwyn
4. kyrch nos en lledrat am pen arth6r ae lw. Ac ena pan 6yne-/
5. gyt y arth6r henny ed erchys ente6 y kadwr yarll kernyw a
6. chwe | chant marcha6c a theyr myl o | pedyt y | gyt ac ef mynet
7. en e6 herbyn. Ac ena gwedy dy6ot kadwr a | chaffael e | fford e
8. doey y elynyon llech6 a | gwnaeth ae kytemdeythyon y | gyt ac
9. ef en lle adas a | phan doethant y elynyon ky6ody a | gwnae-/
10. thant wynte6 oc e6 pyt ac e6 kyrch6 en dyssy6yt a | llad a
11. gwascar6 e | saesson ac e6 ffo ar hynt a | gwnaethant. Ac ena
12. dol6rya6 en wuy no meynt a | gwnaeth bald6lf o acha6s
13. na all6s rydha6 y 6ra6t. na gwne6th6r kanh6rthwy
14. yda6. a | medylya6 enda6 eh6n a | or6c pa ansa6d e kaffey
15. emdydan ac ef kanys ef a tebygey kaffael holl yechyt pey
16. kaffey emwelet ae 6ra6t. Ac ena gwedy nat oed fford
17. arall en e | byt e | kaffey emwelet ac ef. esef a | gwnaeth eyllya6
18. y | 6aryf ae pen ac en ryth erestyn a |thelyn en | y law. ac e6elly
19. mynet a goremdeyth em plyth e | ll6este6 a phebylle6 ll6 ar-/
20. th6r a datkan6 y telyn. Ac or dywed gwedy na thybyey nep
21. 6rtha6 y 6ot en amgen noc en kerda6r dynessa6 a | gwnaeth
22. parth a m6r e | kaer e | chweryc kan can6 y kerd megys y de-/
23. chre6ssey. Ac ena or dywed gwedy y atnabot or gwyr gwar-/
24. chaedygyon oed em me6n e kaer y tynn6 a | gwnaethant
25. a raffe6 attad6nt y me6n ef ae dwyn ar y 6ra6t. Ac en \90\ pan
26. gweles ef y 6ra6t mynet dwylaw m6n6gl a | gwnaethant
27. a | rody de6!deplyc c6ssane6 en 6n agwed a chet ky6otynt
28. o 6eyr6 ell de6. Ac ena or dywed gwedy llawer o 6edylye6
29. ac amrya6al kyghore6 ac nat 6n gobeyth kanth6nt y
30. kaffael mynet or kaer honno allan. enachaf e6 kennade6
31. wynte6 en emchel6t \91\ o germa \92\ a cheldryc en tewyssa6c
32. kanth6nt a chwe | chan llong en lla6n o 6archgyon \93\ //